

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม
อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

ว่าที่ร้อยตรีหญิงสุนันทา ปรีดาชม

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ
สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

Factors Influencing Public Participation in Local Development Plan
(2023 - 2027) of Lak Sam Subdistrict Administrative Organization,
Ban Phaeo District, Samut Sakhon Province

Acting Sub Lt. Sunanta Preedachom

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การ
บริหารส่วนตำบลหลักสาม

ชื่อและนามสกุล

อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
ว่าที่ร้อยตรีหญิงสุนันทา ปรีดาชม

แขนงวิชา / วิชาเอก

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

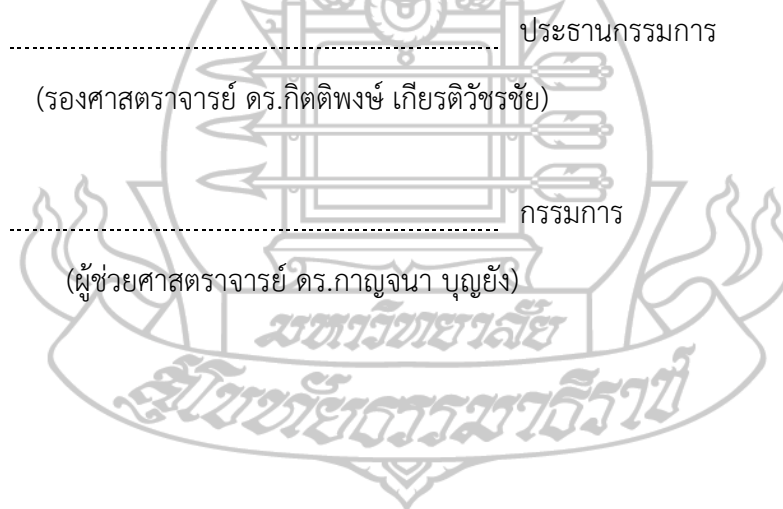
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม

อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

ผู้ศึกษา ว่าที่ร้อยตรีหญิงสุนันทา ปรีดาชม รหัสนักศึกษา 2643001692

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม (2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม (3) ปัญหา ความต้องการ และอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 15,221 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของ ทาโรย่า มาเน่ ได้จำนวน 390 คน โดยสุ่มตัวอย่าง แบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า (1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยทางด้านสังคม มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ปัญหาความต้องการ และอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ การเพิ่มช่องทางในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม อาทิเช่น การจัดทำประชาพิจารณ์ออนไลน์ รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์รายงานความคืบหน้า และรายงานผลการดำเนินโครงการต่างๆ ให้ประชาชนได้รับทราบเป็นระยะเพื่อสร้างการรับรู้ ให้กับประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ในพื้นที่อย่างทั่วถึง

คำสำคัญ ปัจจัยที่มีอิทธิพล การมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม จังหวัดสมุทรสาคร

Independent Study title:

Factors Influencing Public Participation in Local Development Plan (2023 - 2027) of Lak Sam Subdistrict Administrative Organization,

Ban Phaeo District, Samut Sakhon Province

Author: Acting Sub Lt. Sunanta Preedachom; ID: 2643001692;

Degree: Master of Public Administration

Independent Study Advisor: Dr. Kittipong Keatwatcharachai, Associate Professor;

Academic year: 2023

Abstract

This study aimed: (1) to determine the level of public participation in the Local Development Plan (2023 - 2027) of Lak Sam Subdistrict Administrative Organization, (2) to identify the factors influencing public participation in the Local Development Plan (2023 - 2027) of Lak Sam Subdistrict Administrative Organization, and (3) to recognize the problems, needs, and obstacles related to public participation in the Local Development Plan (2023 - 2027) of Lak Sam Subdistrict Administrative Organization.

This study was survey research. The population used in the study consisted of 15,221 residents living in Lak Sam Subdistrict Administrative Organization in Ban Phaeo District, Samut Sakhon Province. The sample size was determined by using Taro Yamane's formula, resulting in 390 participants, and the stratified random sampling method was employed. The research tool was a questionnaire. The statistics used for data analysis included Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, and Multiple Regression Analysis.

The study found that: (1) overall, public participation in the development planning of the Local Development Plan (2023 - 2027) of Lak Sam Subdistrict Administrative Organization was at a high level. (2) Factors related to information awareness and social factors significantly influenced public participation in development planning at the 0.05 level. (3) Needs and obstacles related to public participation included the necessity of increasing channels for public involvement, such as conducting online public hearings, and regularly publicizing progress reports and project outcomes to keep the public informed. This approach aims to enhance awareness among the beneficiaries in the area.

Keywords : Public participation, Local development plan, Lak Sam Subdistrict Administrative Organization, Samut Sakhon Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ว่าอิสระฉบับนี้ สามารถดำเนินการได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความเมตตา และได้รับความอนุเคราะห์ จาก รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณาให้คำปรึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการศึกษา ตลอดจนติดตามผลการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดในทุกขั้นตอน อีกทั้งต้องขอขอบพระคุณในความเมตตาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญยัง ที่ได้สละเวลาอันมีค่า ให้เกียรติมาเป็นกรรมการ ในการตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ต่อการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันทิพา อมรฤทธิ และ ดร. พิษยา ชวากร พร้อมด้วยผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม นางบุศรินทร์ คุ่มกล้า ที่กรุณาร่วมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อใช้ในการศึกษา ขอขอบพระคุณประชาชนตำบลหลักสามทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณความช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่เสียสละทั้งกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์ ส่งเสริมให้ผู้ศึกษาได้รับการศึกษาที่ตีมาโดยตลอด อันประกอบด้วย บิดามารดา อาจารย์ทุกท่าน เพื่อนร่วมงาน รุ่นพี่ทุกท่าน และเพื่อนๆทุกคน ที่ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดการศึกษาที่ผ่านมา ส่งผลให้การศึกษาครั้งนี้ว่าอิสระในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อย ต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่สนใจ โดยหากการศึกษาในครั้งนี้เกิดข้อผิดพลาดหรือขาดตกบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาจึงขออภัยมา ณ ที่นี้

ว่าที่ร้อยตรีหญิงสุนันทา ปรีดาชม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	3
กรอบแนวคิดการศึกษา.....	4
สมมติฐานการศึกษา.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	24
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น.....	28
ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	63
วิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร.....	67
วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร.....	74
การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร.....	81
สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา.....	83
การวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหา ความต้องการ และอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร.....	84
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
สรุปการศึกษา.....	86
อภิปรายผล.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม	98
ภาคผนวก	104
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือ.....	105
ข แบบสอบถามเพื่อการศึกษา.....	107
ประวัติผู้ศึกษา	116

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 จำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลหลักสาม.....	36
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลหลักสาม.....	49
ตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลหลักสาม.....	51
ตารางที่ 3.3 แสดงโครงสร้างของแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรและตัวชี้วัด (ตัวแปรต้น).....	53
ตารางที่ 3.4 แสดงโครงสร้างของแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรและตัวชี้วัด (ตัวแปรตาม).....	56
ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	64
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ในภาพรวม.....	68
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์.....	69
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล.....	70
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยทางด้านสังคม ในภาพรวม.....	71
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยทางด้านสังคม ด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน.....	71
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยทางด้านสังคม ด้านความต้องการมีเกียรติ เป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น.....	72
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยทางด้านสังคม ด้านความต้องการเป็นกลุ่ม ในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน.....	73
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวม.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	75
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ.....	77
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์.....	78
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล.....	80
ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวม.....	82
ตารางที่ 4.15 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา.....	83

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา.....	4
ภาพที่ 2.1 แสดงกระบวนการของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม.....	12
ภาพที่ 2.2 แสดงระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	19
ภาพที่ 2.3 แสดงแผนที่ยุทธศาสตร์ (strategy map) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม...	42

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมของประชาชน นับเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น และมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทย ในมาตรา 78 ที่ได้กำหนดให้รัฐส่งเสริมให้ประชาชน และชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วม ในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะ ทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงลดจนการตัดสินใจ ทางการเมือง และการอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน สำหรับการมีส่วนร่วม ของประชาชนนั้น คือ การเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้มีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ทั้งในด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงานโครงการหรือกิจกรรม ที่อาจมีผลกระทบต่อ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดการสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการปฏิบัติ การติดตามและประเมินผลตามนโยบาย แผนงานโครงการ หรือกิจกรรมนั้น (สถาบันพระปกเกล้า, 2552 น. 18) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบ การปกครองที่หน่วยงานราชการส่วนกลาง กระจายอำนาจการปกครอง และการบริหารงาน ในด้านต่างๆ จึงถือเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนเป็นอย่างมาก สำหรับอำนาจหน้าที่ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ถูกกำหนดขึ้นตามกฎหมายที่มีความสำคัญ 2 ประเภทด้วยกัน คือ กฎหมายการจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ และตามพระราชบัญญัติกำหนด แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกฎหมายดังกล่าว ได้กำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ที่ต้องทำ และ อาจจัดทำในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิเช่น การจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นของตนเอง การจัดทำบริการสาธารณะ ในด้านต่างๆ รวมไปถึงการกำหนดให้องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นสามารถมีรายได้ และจัดทำงบประมาณรายจ่ายของตนเอง เพื่อตอบสนองความต้องการ ให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างเพียงพอ และทั่วถึง

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางการดำเนินการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ให้บรรลุเป้าหมายนโยบายตามที่ผู้บริหรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนด และนำเสนอประชาชนก่อนการเลือกตั้ง ตลอดจนการนำเสนอต่อสภาท้องถิ่นก่อนที่ผู้บริหารจะได้เริ่มปฏิบัติงาน (สถาบันพระปกเกล้า, 2550 น. 3) ปัจจุบันแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นแผนที่มีระยะเวลา 5 ปี ห้วงระยะเวลาปัจจุบันดำเนินการในปิงบประมาณ พ.ศ.2566 – 2570 ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จะต้องมึแนวทาง วิธีการ และขั้นตอน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2561 ประกอบด้วย จัดประชาคมท้องถิ่น เพื่อเปิดเวที ให้ประชาชนสามารถนำเสนอปัญหาความเดือดร้อนต่างๆในพื้นที่ จากนั้นจะเข้าสู่ขั้นตอนของการจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น และการพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการจัดทำร่างแผน และการพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น นั้น ส่วนหนึ่งเป็นตัวแทนที่ได้รับคัดเลือกจากประชาคมท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนี้ การกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนพัฒนาชุมชน ตลอดจนความสอดคล้อง กับแผนพัฒนาระดับมหภาค อาทิเช่น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) หรือ (SDGs) เป็นต้น หากพิจารณาในภาพรวมแล้วการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้มีความมุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนการรับฟังปัญหา ขั้นตอนการจัดทำแผน ขั้นตอนการพิจารณาแผน ขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติ ไปจนถึงขั้นตอนในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาร่วมกัน ซึ่งหากการมีส่วนร่วมดังกล่าวได้รับความสนใจ และความร่วมมือจากประชาชน ในท้องถิ่น ก็จะทำให้การพัฒนาท้องถิ่นเกิดความยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง

องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีอำนาจหน้าที่และภารกิจ ในการพัฒนาพื้นที่ตำบลหลักสาม ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งก่อนการจัดทำบริการสาธารณะในด้านต่างๆ นั้น ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม จะต้องมีการวางแผนทั้งในระยะสั้นในรูปแบบของแผนการดำเนินงานประจำปี และการวางแผนในระยะยาว คือแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม เพื่อกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการต่างๆ ที่จะดำเนินการในช่วงระยะเวลา 5 ปี ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ได้มีขั้นตอนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนในท้องถิ่น นั่นคือ การประชาคมท้องถิ่นระดับตำบล เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน

ในการร่วมรับฟังความคิดเห็นประเด็นปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วน รวมไปถึงการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานโครงการต่างๆที่บรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ แต่เนื่องจากการประชาคมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ยังไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่มากเท่าที่ควร จำนวนของประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม มีจำนวนที่ไม่คงที่ ในบางครั้งการประชาคมจะได้รับการมีส่วนร่วมที่มาก เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีผู้เกี่ยวข้องโดยตรงจำนวนมาก แต่ในทางกลับกันจะได้รับการมีส่วนร่วมที่น้อยลงหากเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีจำนวนผู้ได้รับผลกระทบน้อย ซึ่งผู้ที่เข้าร่วมการประชาคมส่วนใหญ่จะเป็นตัวแทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน และตัวแทนจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ไม่สามารถทราบถึงปัญหาความต้องการจากประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ส่งผลให้ต้องมีการเพิ่มเติมโครงการ ในแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่บ่อยครั้ง และในบางครั้งการดำเนินโครงการต่างๆในพื้นที่ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงเท่าที่ควร

จากความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบกับสภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อนำข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ที่ได้ศึกษาผ่านการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ไปประกอบการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน และเพิ่มช่องทางในการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลหลักสาม เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และการบริหารงานในด้านอื่นๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

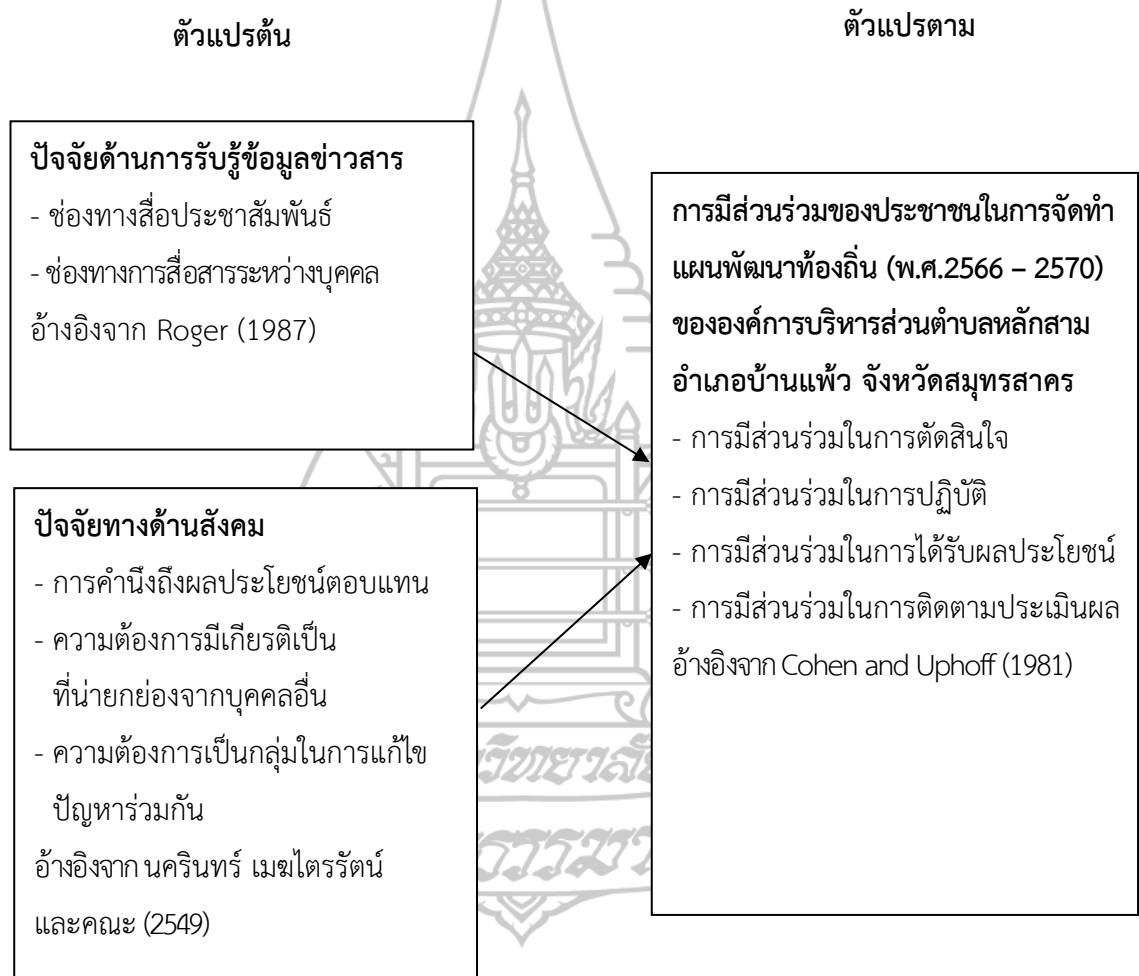
2.1 เพื่อศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

2.3 เพื่อศึกษาปัญหา ความต้องการ และอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยมุ่งเน้นที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร รายละเอียดตามภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา

4. สมมติฐานการศึกษา

4.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง

4.2 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

4.3 ปัจจัยทางด้านสังคม มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำมากำหนดเป็นตัวแปรต้น (independent variables) และตัวแปรตาม (dependent variables) ดังนี้

5.1.1 ตัวแปรต้น (independent variables) ได้แก่

1) ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร Roger 1987 (อ้างถึงใน สราวุธ สืบเพชร 2562 และสมบัติ นามบุรี 2562)

2) ปัจจัยทางด้านสังคม นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ 2549 (อ้างถึงใน พระรวิชัย สนดิธมโม 2561)

5.1.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมโดย โคเฮนและอัฟฮอฟ Cohen and Uphoff 1981 (อ้างถึงใน ณ์ทพร สุขกันต์ 2562) ได้แบ่งรูปแบบของการเข้าร่วมออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
- 3) การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์
- 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม หมู่ที่ 1 – หมู่ที่ 13 ตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 15,221 คน คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 390 คน

5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พื้นที่หมู่ที่ 1 – หมู่ที่ 13 ตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษานี้ผู้วิจัยใช้เวลาในการศึกษา จำนวน 6 เดือน ในระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2566 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหลักสาม เข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

6.1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการ ร่วมกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชน ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และร่วมในการพิจารณาคัดเลือกโครงการ เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ทั้งที่การเข้าร่วมด้วยตนเอง และการเข้าร่วมผ่านตัวแทนหมู่บ้าน

6.1.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุน และให้ความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ทั้งการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม การสนับสนุนด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ การร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างในโครงการต่างๆ และการเชิญชวนประชาชนในชุมชนให้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม

6.1.3 การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนได้รับประโยชน์ในด้านความสะดวกในการดำเนินชีวิต และการได้รับความรู้จากการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม โดยโครงการสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง

6.1.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อสังเกต การร่วมติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การร่วมติดตามความคืบหน้าของการดำเนินโครงการ การร่วมตรวจสอบความถูกต้องในใช้จ่ายงบประมาณ ตลอดจนการร่วมให้ข้อเสนอแนะ และการแสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไข ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม

6.2 แผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม โดยได้กำหนด วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ ซึ่งสอดคล้อง กับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอแผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน เป็นแผนที่มีระยะเวลา 5 ปี

6.3 องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

6.4 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง ช่องทางประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหลักสามสามารถเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ประกอบด้วย บอร์ดประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ facebook หอกระจายข่าว จากการพูดคุยเชิญชวนจากเจ้าหน้าที่หรือสมาชิกสภา ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม

6.5 ปัจจัยทางด้านสังคม หมายถึง ปัจจัยที่เป็นแรงสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ประกอบด้วย ความพึงพอใจเมื่อได้รับผลประโยชน์ตอบแทน ความต้องการมีเกียรติเป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น และความต้องการเป็นกลุ่มเป็นพวกในการแก้ไขปัญหาต่างๆของชุมชนร่วมกัน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทราบถึงระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม

7.2 ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม

7.3 นำผลที่ได้จากการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี รวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษา ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
5. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างมากสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานภาครัฐที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ควรที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมในทางตรงหรือทางอ้อม โดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน จากเอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ความหมาย ความสำคัญ รูปแบบการมีส่วนร่วม ระดับของการมีส่วนร่วม การส่งเสริมการมีส่วนร่วม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2557, หน้า 7) การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจ การจัดสรรทรัพยากรของชุมชน และของชาติ โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

อรทัย ก๊กผล (2552, หน้า 17 - 18) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เปิดให้ประชาชนเข้าไปร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการบริหารและตัดสินใจของท้องถิ่น เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระทางความคิด มีความรู้ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมต่อกิจกรรมนั้นๆ

โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1981) (อ้างถึงใน สมบัติ นามบุรี 2562, หน้า 184) ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร 2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

พรชัย รัชมีแพทย์ (2541, หน้า 225 - 226) ได้ให้ความหมายอย่างกว้าง และอย่างแคบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ดังนี้

1. ความหมายอย่างกว้าง การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของประเทศ และการบริหารประเทศโดยผ่านกระบวนการทางการเมือง เช่น การเป็นผู้บริหารพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเป็นรัฐมนตรี การเป็นคณะรัฐมนตรี เป็นต้น รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น และการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย

2. ความหมายอย่างแคบ การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปสนับสนุนงานซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยกระทำการภายในกรอบของกฎหมายหรือนโยบายของรัฐ

วันรัช มิ่งมณีนาคิน (2531, หน้า 10) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเข้าร่วมอย่างแข็งขัน และอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุก ขั้นตอนของโครงการ หรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ผู้มีส่วนได้เสียต้องการที่สุดนั้น จักได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มาก ขึ้นว่าสิ่งที่ทำไปนั้นจะตรงกับความต้องการที่แท้จริง และมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน

โดยสรุป การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง การที่หน่วยงานภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในด้านต่างๆ อาทิเช่น การกำหนดนโยบาย กระบวนการบริหาร การตัดสินใจ และการจัดสรรทรัพยากร โดยการมีส่วนร่วมประชาชนจะเกิดขึ้นในรูปแบบของการร่วมแสดงความคิดเห็น การร่วมให้คำปรึกษา การร่วมวางแผน

การร่วมปฏิบัติ ตลอดจนการควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐโดยภาคประชาชน เพื่อการรักษาผลประโยชน์โดยรวมของประชาชนอย่างแท้จริง

1.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชน นับเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการบริหารราชการในปัจจุบัน ซึ่งจากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

สนธยา พลศรี (อ้างถึงใน ภัทพร สุขกันต์ 2562, หน้า 13 - 14) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายประการ ดังนี้

1. เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เป็นสิทธิมนุษยชนที่ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทุกระดับ
2. สอดคล้องกับปรัชญา แนวความคิด และหลักการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน
3. เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จนโยบายของรัฐบาลในเรื่องการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนและท้องถิ่น
4. นำไปสู่การพึ่งตนเองของชุมชน
5. ทำให้ดำเนินการพัฒนาชุมชนได้ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนและชุมชน
6. เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคคล กลุ่มและองค์กรในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ
7. เป็นการสร้างความพึงพอใจร่วมกัน มีความชอบธรรม เป็นที่ยอมรับร่วมกันภายในกลุ่มไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในชุมชน
8. ทำให้เกิดความรัก ห่วงแหน รับผิดชอบ และเป็นเจ้าของชุมชน
9. เป็นกระบวนการสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนให้ประสบความสำเร็จ
10. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เพราะเป็นการพัฒนาคนในชุมชนโดยคนในชุมชน และเพื่อคนในชุมชนอย่างแท้จริง รัฐบาลเป็นเพียงผู้สนับสนุนในบางส่วนเท่านั้น

อภิศักดิ์ ธีระวิสิทธิ์ (2553, หน้า 135) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมของทุกคนที่เราควรเคารพให้การยอมรับและยกย่อง โดยการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงออกเกี่ยวกับการปรับปรุงวิถีชีวิตของเขา
2. งานพัฒนาเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นจะต้องให้คนหมู่มากเหล่านี้ได้มีสิทธิ์มีเสียงในการแสดงออก

3. กลยุทธ์ทั้งหลายในงานที่ผ่านมา ยังไม่สามารถส่งผลถึงกลุ่มประชาชนผู้ด้อยโอกาสและยากจน และในทางตรงกันข้ามกลับส่งผลให้กลุ่มคนผู้ได้เปรียบมีโอกาสมากขึ้น จึงจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ในการพัฒนาใหม่ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนมากขึ้น

4. ประสบการณ์ที่ผ่านมาได้พบว่า มีโครงการจำนวนมากที่ประสบความสำเร็จ โดยอาศัยวิธีให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในรูปแบบของการรวมกลุ่ม และจัดตั้งองค์กรประชาชนในขณะเดียวกัน ก็มีตัวอย่างของโครงการที่ล้มเหลว เนื่องจากไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม

5. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องของการปฏิบัติการเป็นกลุ่ม เป็นผลมาจากความรู้สึกผูกพันของสมาชิกแต่ละคน ที่เข้ามาร่วมเพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของตน และในขณะเดียวกันก็ได้ประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วย การมีส่วนร่วมจึงเป็นสิ่งจำเป็น

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นตัวชี้วัดของการพัฒนาชุมชน ยิ่งประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนามากยิ่งขึ้นเท่าใด ยิ่งแสดงว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนามากยิ่งขึ้น

7. ประชาชนย่อมรู้ดีว่าตนกำลังต้องการอะไร มีปัญหาอะไร และอยากจะทำอะไร ปัญหาอย่างไร ถ้าให้โอกาสแก่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา ย่อมช่วยให้โครงการต่าง ๆ สอดคล้องความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้ดีกว่า

โดยสรุป ความสำคัญของการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมนับเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญของการพัฒนาชุมชน โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในปริมาณที่มากขึ้น จะส่งผลให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากขึ้นตามไปด้วย อีกทั้งยังเป็นการทำให้ประชาชนเกิดความรักความหวงแหน และความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของชุมชน ตลอดจนการมีความพึงพอใจร่วมกัน โดยไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในชุมชน

1.3 รูปแบบและกระบวนการมีส่วนร่วม

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล (2548, หน้า 32 - 33) ได้แบ่งกระบวนการของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (process of participatory democracy) สำหรับการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบด้วย การรับรู้ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผน และร่วมวางแผนกิจกรรม

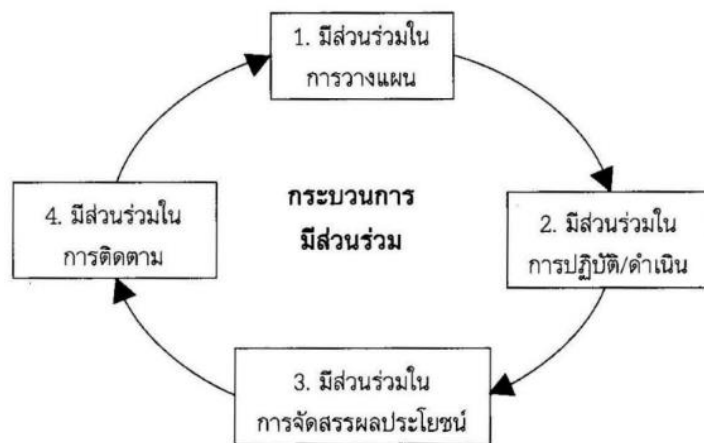
2. ขั้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ ประกอบด้วย การเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ และการตัดสินใจ

3. ขั้นการมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์ หรือผลของกิจกรรม หรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น

4. ขั้นการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล เกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินประสิทธิผลของโครงการกิจกรรมต่างๆ และพิจารณาวิธีการที่จะดำเนินการต่อเนื่องต่อไปประชาชนจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการคิดเกณฑ์ในการประเมินโครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ ด้วย ซึ่งผลของกระบวนการประเมินนี้ จะกลายเป็นปัจจัยนำเข้าไปในกระบวนการมีส่วนร่วมขั้นที่ 1 ซึ่งเป็นขั้นตอนของการวางแผนต่อไป

สำหรับกระบวนการของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (process of participatory democracy) สามารถสรุปในภาพรวมได้ ตามภาพที่ 2.1

**ภาพที่ 2 กระบวนการของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม
(process of participatory democracy)**

สำหรับกระบวนการมีส่วนร่วม สามารถจัดแบ่งขั้นตอนง่ายๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ส่วนร่วมในการวางแผน

ภาพที่ 2.1 แสดงกระบวนการของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

ที่มา : สถาบันพระปกเกล้า (2548, น. 32-33)

วีณา เทียงธรรม, สุนีย์ ลำคำปิ่น, และอาภาพร เผ่าวัฒนา (2558, หน้า 63) ได้แบ่งกระบวนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอนด้วยกัน ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ เช่น การประเมินสภาพที่เป็นอยู่ และสาเหตุของปัญหาการตัดสินใจเลือกการค้นหาคำความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน และการมีส่วนร่วมในการนำทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้ในโครงการ เช่น บุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่ อาสาสมัคร กลุ่มจิตอาสา หรือกลุ่มหนุ่มสาวรวมทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือทางการแพทย์ต่าง ๆ เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การดำเนินงานตามโครงการ และแผนงาน เป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรม และผลงานที่ปรากฏคือ การมีส่วนร่วมในการกระจายทรัพยากร เช่น การร่วมสละแรงงาน เงินทุน แบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการบริหาร และการประสานงาน เช่น การร่วมสละร่างกาย เงินทุน แบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการบริหาร และการประสานงาน โดยวิธีการจ้างบุคคล เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ การฝึกอบรมผู้ที่จะเข้าปฏิบัติในโครงการ หรือการให้คำปรึกษา ในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ การประสานงานในโครงการ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในโครงการ จึงเป็นการร่วมเข้าไปเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ คือ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดจากการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในชุมชน ทั้งด้านวัตถุ ได้แก่ การเพิ่มผลผลิต รายได้ อาคารสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ เป็นต้น ด้านสังคม ได้แก่ การใช้ประโยชน์จากสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และที่เป็นส่วนกลางของชุมชน และเป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิตให้แก่คนในชุมชน เช่น โรงเรียนวัด สวนสาธารณะ สนามกีฬา ถนนในหมู่บ้าน ระบบน้ำประปา ระบบไฟฟ้า ระบบกำจัดขยะแหล่งน้ำ ในชุมชน เป็นต้น ในด้านบุคคล ได้แก่ เกิดพลังอำนาจในการต่อรอง เกิดการรับรู้ในศักยภาพของตนเอง เกิดความนับถือตนเอง เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชน

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ การมีส่วนร่วมในการวัดผล และวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดี และข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางการแก้ไขการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นการประเมินผลความสำเร็จหรือความล้มเหลวของงานเป็นระยะ การมีส่วนร่วมในขั้นนี้ส่วนใหญ่บทบาทดังกล่าว จะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยจะเป็นการประเมินผลของงบประมาณที่จัดสรรนั้นนำไปใช้อย่างไร การประเมินผลนี้จะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของพลังความคิดของมวลชน ที่จะทำให้โครงการพัฒนาหรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1981) (อ้างถึงใน ฌันทพร สุขกันต์ 2562, หน้า, 20 -22) ได้แบ่งรูปแบบของการเข้าร่วมออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in decision-making) การตัดสินใจชนิดนี้เป็นศูนย์กลางของการเกิดความคิดที่หลากหลาย มีการกำหนด และประเมินทางเลือกตัดสินใจเลือก เปรียบเทียบได้กับการวางแผน เพื่อนำทางที่เลือกมาสู่การปฏิบัติสามารถแบ่งการตัดสินใจ ออกเป็น 3 ประกอบด้วย

1.1 การตัดสินใจช่วงเริ่มต้น (Initial decisions) เป็นการเริ่มต้นหาความต้องการจากคนในท้องถิ่น และวิธีการเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการที่สำคัญขั้นตอนนี้มีความสำคัญที่จะเลือกเอาโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มคน และมีความเป็นรูปธรรมโดยผ่านการใช้กระบวนการตัดสินใจ ในระยะนี้สามารถให้ข้อมูลที่สำคัญของท้องถิ่น และป้องกันความเข้าใจที่อาจเกิดขึ้น และเสนอกลยุทธ์

เพื่อแก้ไขปัญหาซึ่งคนในท้องถิ่นสามารถเข้ามาเกี่ยวข้องตั้งแต่ช่วงเริ่มต้น โครงการทั้งในเรื่องการเงิน การจัดสรรบุคลากรตลอดจนวิธีการเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการและสนับสนุนโครงการที่จะนำเข้ามา

1.2 การตัดสินใจในช่วงดำเนินการ (On-going decisions) คนในท้องถิ่นอาจไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในช่วงเริ่มต้น แต่ถูกขอร้องให้เข้ามาดำเนินการเมื่อโครงการเข้ามาความสำเร็จ ในช่วงนี้เกิดขึ้นได้มากกว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น ซึ่งโครงการจะต้องค้นหาความต้องการของบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วม ในภายหลังนี้ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการ และวิธีการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม

1.3 การตัดสินใจในช่วงปฏิบัติการ (Operational decisions) เป็นความเกี่ยวข้องในองค์กร เมื่อโครงการเข้ามามีการเชื่อมโยงโครงการเข้ามาสู่คนในท้องถิ่นมีการรวบรวมขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์สำหรับปฏิบัติการกิจกรรมในโครงการกรอบที่สมาชิกยึดถือประกอบด้วย การประชุม เพื่อจัดทำนโยบายการคัดเลือกผู้นำที่จะมีอิทธิพลต่อองค์กร

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Participation in implementation) คนในท้องถิ่นสามารถมีส่วนร่วมในการปฏิบัติแบ่งได้เป็น 3 ชนิด ประกอบด้วย

2.1 การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource contribution) สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ได้แก่ แรงงาน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลข่าวสาร ทั้งหมดนี้เป็นแหล่งทรัพยากรหลักที่สำคัญซึ่งมีอยู่ในท้องถิ่นนำมาใช้เพื่อพัฒนาโครงการ การส่งเสริมโดยใช้แรงงานในท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ดีการบริจาคเงิน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และอื่น ๆ แสดงให้เห็นทิศทางที่ชัดเจนของการมีส่วนร่วม สิ่งสำคัญของการมีส่วนร่วมนี้ คือการรู้ว่าใครเป็นผู้สนับสนุน และทำอะไรโดยวิธีการสมัครใจ การได้รับค่าตอบแทนหรือโดยการบีบบังคับ การสนับสนุนเรื่องทรัพยากรบ่อยครั้งที่พบว่ามี ความไม่เท่าเทียมกัน และการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน (Project demonstration and co-ordination) คนในท้องถิ่นสามารถรวมตัวกันในการปฏิบัติงาน โดยการเป็นลูกจ้าง หรือสมาชิกทีมที่ปรึกษาหรือเป็นผู้บริหารโครงการ เป็นสมาชิกอาสาซึ่งทำหน้าที่ประสานงานกิจกรรมของโครงการมีการฝึกอบรมให้รู้เทคนิคการปฏิบัติงาน ในโครงการสำหรับผู้เข้ามาบริหาร หรือประสานงาน วิธีนี้นอกจากจะเพิ่มความไว้วางใจให้กับคนในท้องถิ่นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาของตนเองอีกด้วย อีกทั้งยังทำให้เกิดการสื่อสารข้อมูลภายใน และได้รับคำแนะนำ ซึ่งเป็นปัญหาของคนในท้องถิ่น ตลอดจนผลกระทบที่ได้รับเมื่อโครงการเข้ามา

2.3 การมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือ (Enlistment) การขอความร่วมมือ ไม่จำเป็นต้องมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องแต่พิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ว่าผลเสียที่ตามมาหลังจาก นำโครงการเข้ามา และผลที่เกิดกับคนในท้องถิ่นที่เข้าร่วมในโครงการ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Participation in benefits) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมานาน และมีผลในทางเศรษฐกิจซึ่งไม่การมองข้ามไปการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แบ่งได้ 3 ชนิด ประกอบด้วย

3.1 ผลประโยชน์ด้านวัตถุ (Material benefits) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคล เช่น เป็นการเพิ่มการบริโภครายได้ และทรัพย์สินแต่สิ่งเหล่านี้อาจจะทำให้การสรุปข้อมูล ล้มเหลวได้ ซึ่งควรวิเคราะห์ให้ได้ว่าใคร คือผู้มีส่วนร่วม และดำเนินการให้เกิดขึ้น

3.2 ผลประโยชน์ด้านสังคม (Social benefits) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานด้านสาธารณะ ได้แก่ บริการหรือความพึงพอใจการสาธารณูปโภคการเพิ่มโครงการพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้รูปแบบการผสมผสาน เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับคนยากจนจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ทั้งในเรื่องปริมาณการแบ่งผลประโยชน์ คุณภาพบริการ และความพึงพอใจ

3.3 ผลประโยชน์ด้านบุคคล (Personal benefits) เป็นความปรารถนาที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่ม หรือได้รับการคัดเลือกเข้ามา เป็นความต้องการอำนาจทางสังคม และการเมือง โดยผ่านความร่วมมือในโครงการผลประโยชน์สำคัญที่ได้จากโครงการมี 3 ชนิด คือความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง อำนาจทางการเมือง และความรู้สึกว่าตนเองทำงานมีประสิทธิผล การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ควรศึกษาผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมาภายหลังด้วย เพราะอัตราการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์มีความแตกต่างกัน จะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการวางนโยบายหลักที่เกี่ยวข้องว่าจะให้ใครมีส่วนร่วมหากผลที่ออกมาตรงกันข้ามกับความคาดหวังจะได้แก้ไข เพื่อหาแนวทางที่มีความเป็นไปได้ในการวางรูปแบบใหม่

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in evaluation) เป็นส่วนที่มีการเขียนเป็นรายงานไว้น้อยสามารถประเมินโครงการ ได้ 2 รูปแบบ คือ การมีส่วนร่วมทางตรง และการมีส่วนร่วมทางอ้อม การมีส่วนร่วมในการประเมินผลส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางมากกว่าคนในท้องถิ่น ซึ่งทำหน้าที่ประเมินผลด้านงบประมาณ ความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่อโครงการ ประเมินว่ามีผู้เห็นด้วยกับโครงการหรือไม่ ผู้ที่มีส่วนร่วมได้แก่ใครบ้าง มีส่วนร่วมโดยวิธีใด มีการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อต่าง ๆ หรือผ่านตัวแทนที่เลือกเข้าไปอย่างไร และทำอย่างไรความคิดเห็นต่าง ๆ จึงจะ ได้รับการนำไปใช้ประโยชน์

นอกจากนี้ ยังได้เสนอกรอบแนวคิดเบื้องต้นของการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทว่ามีทั้งหมด 3 มิติ และ 2 บริบท ดังนี้ (อ้างถึงใน วิชาญ ฤทธิธรรม, พุทฒจักร สิทธิ, และไพชณม์ จันทรโพธิ์ หน้า, 33 - 34)

1. มิติของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1.1 มีส่วนร่วมอะไรบ้าง (What) แบ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ ร่วมในการคิดถึงปัญหา โดยระบุความต้องการของชุมชน ระหว่างดำเนินการ และการตัดสินใจ

ดำเนินการ (โดยองค์กรของชุมชนหรือชาวบ้าน) การมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

1.2 มีส่วนร่วมกับใครบ้าง (Who, Whom) ได้แก่ การพิจารณาองค์ประกอบของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกับชาวบ้านในแต่ละขั้นตอน เช่น ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรที่ให้ทุน เป็นต้น ทั้งนี้ให้พิจารณาถึงคุณลักษณะของผู้เข้ามามีส่วนร่วม เช่น เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ระดับชั้นในสังคม ระยะเวลาที่อยู่อาศัย การถือครองที่ดิน เป็นต้น

1.3 มีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (How) ได้แก่ มีส่วนร่วมในลักษณะพื้นฐานของการมีส่วนร่วม เช่น ความเต็มใจเข้าร่วม การได้รางวัลตอบแทน หรือถูกบังคับให้เข้าร่วม ในลักษณะการเข้าร่วมโดยตรง หรือผ่านองค์กรของชุมชน ขนาดของการมีส่วนร่วม ความถี่ และระยะเวลาในการเข้าร่วม เป็นต้น ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วม อาจเป็นการเพิ่มพลัง หรืออำนาจขององค์กร หรือเป็นการปฏิสัมพันธ์ธรรมดาเท่านั้น

2. บริบทของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

2.1 ลักษณะของโครงการโดยพิจารณาจากลักษณะของสิ่งที่นำเข้ามา ว่ามีความซับซ้อนของเทคโนโลยีเพียงใด ลักษณะของประโยชน์ที่ได้รับ (เร็วหรือช้า และเงื่อนไขที่ต้องกำหนด เช่น การเข้าถึงการบริหารโครงการความยืดหยุ่นของโครงการ เป็นต้น

2.2 สภาพแวดล้อมของกิจกรรมตามโครงการ ได้แก่ ปัจจัยทางประวัติศาสตร์ ปัจจัยทางกายภาพ และธรรมชาติ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยทางการเมือง เป็นต้น

ฉะนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น เกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ซึ่งการรื้อให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ผู้ดำเนินงานจะต้องมีความเข้าใจในวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม

นั้นทวัฒน์ บรมานันท์ (อ้างถึงใน ธงชัย สิงอุดม 2563, หน้า 7) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วม ออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลทุกขั้นตอน มีความสัมพันธ์โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมที่ขั้นตอนการตัดสินใจ เป็นประการสำคัญ ซึ่งในแนวทางการมีส่วนร่วมนี้ มุ่งเน้นให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ที่มิพบทบทในทุก ๆ เรื่อง ไม่ใช่ที่กำหนดให้ประชาชนปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทุกอย่างต้องเป็นเรื่องของประชาชนที่จะคิด ซึ่งแนวความคิดนี้มีกรอบพื้นฐานและการวิเคราะห์การมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วยการริเริ่มตัดสินใจดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริหาร และการประสานขอความช่วยเหลือ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ประกอบด้วย ผลประโยชน์ทางวัตถุประสงค์ ประโยชน์ทางด้านสังคม และส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เป็นการควบคุม ตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม

โดยสรุป รูปแบบของการเข้าร่วมได้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.4 ระดับของการมีส่วนร่วม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, หน้า 17) ได้แบ่งระดับของการมีส่วนร่วม ไว้ว่า ตามหลักการทั่วไปการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ระดับ คือ

1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ของตน/ครอบครัว/ชุมชนของตน
2. การมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร
3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ โดยเฉพาะในโครงการที่ตนมีส่วนได้เสีย โดยแบ่งเป็น 3 กรณี แล้วแต่กิจกรรมในตนเองอยู่ในขั้นตอนใด ต่อไปนี้

3.1 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ

3.2 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ

3.3 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ

4. การมีส่วนร่วมทำ คือ ร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด

5. การมีส่วนร่วมสนับสนุน คือ อาจไม่มีโอกาสร่วมทำแต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ

นอกจากนี้ยังได้มีการแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมเป็นระดับของการมีส่วนร่วมตามแนวทางพัฒนาชุมชน เป็นการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยได้แบ่งไว้ดังนี้

1. ร่วมค้นหาปัญหาของตนให้เห็นว่าสิ่งใดที่เป็นปัญหา รากเหง้าของปัญหา
2. ร่วมค้นหาสิ่งที่จำเป็นของตนในปัจจุบันคืออะไร
 - 2.1 ร่วมคิดช่วยตนเองในการจัดระดับปัญหา เพื่อจะแก้ไขสิ่งใดก่อนหลัง
 - 2.2 วางแผนแก้ไขปัญหาเป็นเรื่อง ๆ
 - 2.3 ร่วมระดมความคิด ถึงทางเลือกต่าง ๆ และเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาวางแผนนั้น
 - 2.4 ร่วมพัฒนาเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้
 - 2.5 ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ

2.6 ร่วมติดตามการดำเนินงานและประเมินผลการดำเนินงาน

2.7 ร่วมรับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน

คณิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ (อ้างถึงใน บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล 2548, หน้า 29 - 30) ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งอาจแบ่งได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของการแบ่งเป็นสำคัญ อาทิ การแบ่งระดับชั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจากระดับต่ำสุดไปหาระดับสูงสุด ออกเป็นระดับต่างๆ และจำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละระดับจะเป็นปฏิภาคกับระดับของการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ถ้าระดับการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมาก และยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นเพียงใด จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะลดลงตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเรียงตามลำดับจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ได้แก่ ระดับการให้ข้อมูล ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน ระดับการปรึกษาหารือ ระดับการวางแผนร่วมกัน ระดับการร่วมปฏิบัติ และระดับการควบคุมโดยประชาชน สำหรับระดับของการมีส่วนร่วมทั้ง 6 ระดับ เป็นไปตามรายละเอียดดังนี้

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชน เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการแต่ไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใดๆ วิธีการให้ข้อมูลอาจกระทำได้หลายวิธี เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ และการทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ใดๆก็ดี เพื่อป้องกันมิให้รัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจดุลพินิจในการให้หรือไม่ให้ข้อมูลดังกล่าวแก่ประชาชน ต้องมีข้อกำหนดให้รัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องกระทำและกระทำอย่างทั่วถึงด้วย ยกเว้นข้อมูลบางประเภท เช่น เรื่องเกี่ยวกับความมั่นคง ของชาติ เป็นต้น

อนึ่งข้อมูลต่างๆ ที่ประชาชนควรได้รับต้องเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องประชาชนได้รับทราบในเวลาที่เหมาะสมถูกต้องหรือทันเหตุการณ์ มีปริมาณของข้อมูลที่พอเพียงที่จะเข้าใจได้ และมีภาษาที่เข้าใจได้ง่ายด้วย ตลอดจนมีช่องทางการเข้าถึงที่ไม่ยุ่งยาก และฟรีหรือต้องเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

2. ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือผู้วางแผนโครงการเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น และประเด็นในการประเมินข้อดีข้อเสียชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการริเริ่มโครงการต่างๆ และการบรรยาย ให้ประชาชนฟังเกี่ยวกับโครงการต่างๆ แล้วขอความคิดเห็นจากผู้ฟัง เป็นต้น

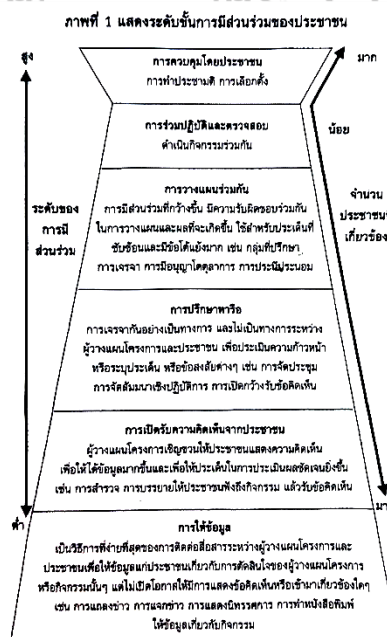
3. ระดับการปรึกษาหารือ เป็นระดับชั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สูงกว่าการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นการเจรจกันอย่างเป็นทางการระหว่างผู้วางแผนโครงการและประชาชน เพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือระบุประเด็นหรือข้อสงสัยต่างๆ เช่น การจัดประชุมการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการเปิดกว้าง รับฟังความคิดเห็น เป็นต้น

4. ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าการปรึกษาหารือ กล่าวคือ เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้น มีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผนเตรียมโครงการและผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการเหมาะสมที่จะใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อน และมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องการใช้อนุญาตตุลาการ เพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้งและการเจรจาเพื่อหาทางประนีประนอมกัน

5. ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับขั้นที่สูงถัดไปจากระดับการวางแผนร่วมกัน คือ เป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบโครงการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการเป็นขั้นการนำโครงการไปปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

6. ระดับการควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมโดยประชาชน เพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ เป็นต้น อนึ่ง การลงประชามติจะสะท้อนถึงความต้องการของประชาชนได้ดีเพียงใด อย่างน้อยขึ้นอยู่กับความชัดเจนของประเด็นที่จะลงประชามติ และการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของประเด็นดังกล่าวให้ประชาชนเข้าใจอย่างสมบูรณ์และทั่วถึงเพียงใด และในประเทศที่มีการพัฒนาทางการเมืองแล้ว ผลของการลงประชามติจะมีผลบังคับให้รัฐบาลต้องปฏิบัติตาม

สำหรับการแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปในภาพรวม ได้ตามภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แสดงระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่มา : สถาบันพระปกเกล้า (2548, น. 31)

1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ชิต นิลพานิช และกุลชน ธนาพงศธร (2532, หน้า 362) ได้กล่าวถึงหลักการที่มีความสำคัญของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งประกอบด้วย

1. หลักการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างทางราชการกับประชาชน โดยยึดถือความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานหรือต่อบุคคล
2. หลักการจัดความชัดเจน ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ และความคิดจะมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานพัฒนาเป็นอย่างมากเพราะจะทำให้งานหยุดชะงัก และล้มเหลว
3. หลักการสร้างอุดมการณ์ และค่านิยมในด้านความขยัน ความอดทน การร่วมมือ การซื่อสัตย์ และการพึ่งตนเอง เพราะอุดมการณ์เป็นเรื่องที่จะจูงใจประชาชนให้ ร่วมสนับสนุนนโยบาย และเป้าหมายการดำเนินงาน และอาจก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน
4. การให้การศึกษอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นการส่งเสริมให้คนมีความรู้ความคิดของตนเองช่วยให้ประชาชนมั่นใจในตนเองมากขึ้น การให้การศึกษอบรมโดยให้ประชาชนมีโอกาสทดลองคิดปฏิบัติ จะช่วยให้ประชาชนสามารถคุ้มครองตนเองได้ รู้จักวิเคราะห์เห็นคุณค่าของงาน และนำไปสู่การเข้าร่วมในการพัฒนา
5. หลักการทำงานเป็นทีม สามารถนำมาใช้ในการแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาได้
6. หลักการสร้างพลังชุมชน การรวมกลุ่มกันทำงานจะทำให้เกิดพลังในการทำงาน และทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ

โดยสรุป การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จะต้องเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับประชาชน โดยจะต้องสร้างค่านิยมด้านความร่วมมือในการจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยจะต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างการพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง

1.6 ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วม

เกรียงไกร ธุระพันธ์ (2560, หน้า 68) ได้สรุปปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆไว้อย่างน่าสนใจ ทั้งในส่วนของภาคประชาชน ภาคเอกชน ข้าราชการ ผู้บริหาร กลุ่มผู้นำชุมชน รวมไปถึงในด้านของกฎหมาย นโยบาย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมตามรายละเอียดดังนี้

1. ประชาชน ที่ขาดความตระหนัก ความสนใจ มองไม่เห็นในบทบาทของตนเอง เกิดความเบื่อหน่ายในการทำงานของข้าราชการ เป็นประชากรแฝงที่เข้ามาอาศัยในพื้นที่จึงไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม ประชาชนขาดความเป็นอาสาสมัครในการทำงานร่วมกับภาครัฐ ประชาชนไม่มีเวลาว่างที่จะเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเต็มที่เพราะต้องทำมาหากิน มองภาระหน้าที่

บางอย่างไม่ใช่หน้าที่ของตนโดยมองว่าเป็นภาระหน้าที่ของรัฐที่จะต้องบริการประชาชน และประชาชน แยกแยกและขาดความสามัคคีกัน

2. ภาคเอกชน มองในกรณีที่เป็นลักษณะผู้ประกอบการตามกฎหมาย เช่น ที่ให้ความสนใจน้อย โดยคิดว่าเมื่อเสียภาษีให้กับเทศบาลแล้วเป็นหน้าที่ของเทศบาลต้องดำเนินการรักษาความสะอาดให้กับชุมชน ฯลฯ

3. ข้าราชการ ผู้บริหาร รวมถึงกลุ่มผู้นำชุมชน ที่บุคลากรและเจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น เครื่องมือ และเทคนิคต่างๆ และขาดการทำงานเชิงรุกของเจ้าหน้าที่ ส่วนผู้บริหารไม่เข้ามาแก้ไขปัญหาตามที่เสนอ และไม่ให้ความสำคัญกับประชาชน เป็นต้น

4. กฎหมาย นโยบาย และการดำเนินงาน เป็นการออกกฎหมาย เทศบัญญัติระเบียบต่างๆ ขัดแย้งกันในทางปฏิบัติ การขาดความต่อเนื่องของการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้เข้ามาร่วมดำเนินการ ขาดการบูรณาการในการทำงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ

ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่พิจารณาประเด็นดังกล่าวเพื่อขจัดปัญหา และอุปสรรคในการมีส่วนร่วมต่อไป

ถวิลวดี บุรีกุล (2552, หน้า 99-103) ได้เสนอปัญหาที่เป็นอุปสรรคของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชนขาดการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิด และความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. โครงสร้างกฎหมายและกระบวนการนโยบายยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ

3. การขาดแคลนผู้มีทักษะในการใช้เครื่องมือสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

4. ปัญหาเรื่องวัฒนธรรมการเมืองและความพร้อมของประชาชน

5. ปัญหาด้านความพร้อมของภาครัฐ

โดยสรุป ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชน แบ่งออกได้ 4 ประเด็นประกอบด้วย ประเด็นที่ 1 ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเกิดจากการขาดความสนใจและไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม โดยส่วนหนึ่งอาจเกิดจากความเบื่อหน่ายในพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ประกอบกับภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพส่วนตัวจึงทำให้ไม่สามารถแบ่งเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆกับหน่วยงานภาครัฐได้ ประเด็นที่ 2 ภาคเอกชนมองว่าหน้าที่ในการพัฒนาชุมชนเป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น ประเด็นที่ 3 หน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่รัฐขาดความพร้อม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของตนเอง ในการส่งเสริม

การมีส่วนร่วมให้กับประชาชน ประเด็นที่ 4 กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติต่างๆไม่สอดคล้อง เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงทำให้เกิดการขัดแย้งกันในทางปฏิบัติ

2. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่ามีนักวิชาการ และผู้ที่มีความสนใจ ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมปัจจัยดังกล่าว มาเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ไชยชนะ สุทธิวรชัย (อ้างถึงใน ศิริรินทร์ อันทรินทร์ 2566, หน้า 13) ได้มีอธิบายเพิ่มเติม จากการศึกษาที่องค์การอนามัยโลก หรือ World Health Organization โดยได้ให้ข้อเสนอไว้ว่า ปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน 2 ประการ ได้แก่

1. ปัจจัยจูงใจ ที่สะท้อนให้ทราบถึงว่าตนเองนั้นจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ได้กระทำการไป

2. ปัจจัยโครงสร้างช่องทางการเข้าร่วม ซึ่งควรเปิดโอกาสอย่างเสมอภาค ให้ประชาชนทุกคน และทุกกลุ่มในสังคมมีโอกาสในการเข้าร่วมพัฒนาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ทั้งในการเข้าร่วมโดยตรงหรือทางอ้อม โดยผ่านตัวแทน ควรมีการกำหนดรูปแบบที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนที่จะเข้าร่วมสามารถกำหนดเงื่อนไขของตน ได้ตามสภาพการณ์ความเป็นจริง ตลอดจนสามารถกำหนดลักษณะของการดำเนินการให้มีความแน่นชัดว่าประสงค์จะดำเนินการสิ่งใด

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ 2549 (อ้างถึงใน พระวัชชัย สนธิธัมโม 2561, หน้า 16) ได้สรุปปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนา โดยแบ่งออกเป็น ปัจจัยหลัก 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยทางด้านบุคคลและทางด้านเศรษฐกิจประกอบด้วย เพศ อายุ ภูมิฐานะ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ สถานที่ทำงาน ระยะเวลาในการประกอบอาชีพในชุมชน

2. ปัจจัยทางด้านสังคม ประกอบด้วย ความต้องการเกียรติเป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น การได้รับการชักจูง จากผู้นำชุมชน เพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่โครงการ และความต้องการเป็นกลุ่ม เป็นพวกเคยมีกิจกรรมแก้ไขปัญหาต่างๆ ร่วมกันมาก่อน การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน และความสัมพันธ์ทางสังคม ที่ดีของคนในชุมชน

Roger 1987 (อ้างถึงใน สราวุธ สืบเพชร 2562, หน้า 34 และสมบัติ นามบุรี 2562, หน้า 193) กล่าวว่า ปัจจัยที่เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคล เป็นตัวตัดสินใจเข้าร่วมกระทำกิจกรรมกับชุมชน คือ

1. ปัจจัยช่องทางการสื่อสาร เป็นวิธีการที่ผู้ส่งข่าวสารไปยังผู้รับสารใน 2 ลักษณะ คือ

1.1 ช่องทางการสื่อสารมวลชน (Mass Media Channel) เป็นวิธีการถ่ายทอดข่าวสาร ที่เกี่ยวกับการสื่อสาร เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร และหนังสือประเภทอื่น ๆ เช่น ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งมีความสำคัญในการเพิ่มความรู้ กระจายข่าวสาร สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลได้

1.2 ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Channel) เป็นการติดต่อระหว่างบุคคล เพื่อถ่ายทอดข่าวสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้มากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ

2. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัว (Person Characteristic) ประกอบด้วย อายุ สถานภาพทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ รายได้ ขนาดที่ดิน และความสามารถเฉพาะอย่าง รวมถึงระดับ การศึกษา

จากการทบทวนเอกสารบทความทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องข้างต้นสามารถสรุปปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งประกอบไปด้วยหลายปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยจิตใจ ปัจจัยโครงสร้าง ช่องทางการเข้าร่วม ปัจจัยทางด้านบุคคลและทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านสังคม ปัจจัยช่องทางการสื่อสาร ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัว เป็นต้น

ตามที่ได้ศึกษาปัจจัยต่างๆ จากเอกสารบทความทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาจึงได้คัดเลือกนำปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้อง และมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น มาใช้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ตามรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยด้านช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผู้ศึกษาได้ศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญของช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ประกอบด้วย

1.1 ช่องทางการสื่อสาร ซึ่งเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชน ได้รับทราบ อาทิเช่น การประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย การจัดทำวารสาร การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของผ่านทาง เว็บไซต์หลัก และ facebook ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม เป็นต้น

1.2 ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นการติดต่อระหว่างบุคคล อาทิเช่น การได้รับข้อมูลข่าวสารจากการบอกกล่าวของผู้นำชุมชน และข้าราชการส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

2. ปัจจัยทางด้านสังคม โดยผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญ ของปัจจัยทางด้านสังคม จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ประกอบด้วย ความต้องการเกียรติเป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น

ความต้องการเป็นกลุ่มเป็นพวก การเคยมีกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน และการคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน เป็นต้น

3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

3.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

โกวิท พวงงาม (2559, หน้า 27-29) การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองโดยชุมชนหนึ่ง ชุมชนนั้นอาจมีความแตกต่างในด้านของจำนวนประชากร พื้นที่ การปกครองท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองที่ต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) โดยการใช้อำนาจในการปกครองเป็นไปเพื่อประโยชน์ของชุมชนในเขตที่รับผิดชอบ อย่างมีขอบเขตเหมาะสมจนไม่ทำให้สูญเสียความเป็นรัฐ หน่วยปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Right) สิทธิในการกำหนดบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่

อรทัย ก๊กผล และธนัชฐา สุขะวัฒนะ (2551, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า คือ การปกครองที่รัฐบาล หรือ ส่วนกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่ และประชากรเป็นของตนเอง และประการสำคัญองค์กรดังกล่าว จะต้องมีความอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสมการมอบอำนาจจากส่วนกลางมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงานและร่วมรับบริการสาธารณะต่างๆ อย่างไรก็ตามแม้ว่าการปกครองท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงาน แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

ประหยัด หงส์ทองคำ (2539, หน้า 10) ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่าการที่ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลให้มีสิทธิจะดำเนินการปกครองตนเอง และเพื่อให้การครองตนเอง ของประชาชนสามารถที่จะสนองความต้องการของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสมตลอดจนมีหน้าที่ มีงบประมาณรายรับ รายจ่ายเป็นของตนเอง ด้วยความมีประสิทธิภาพปกครองตนเองของประชาชนนั้น หมายถึง การที่ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ มีสิทธิที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองของท้องถิ่นทั้งทางตรง และทางอ้อม อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไข และขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น มีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น มีสิทธิที่จะเลือกตั้งตัวแทนของตนเองเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่น มีสิทธิที่จะแสดงประชามติเพื่อถอดถอน (Recall) เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่ประชาชนเลือกตั้งเข้าไป

มีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นรับไว้พิจารณาประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น หรือการมีส่วนร่วมโดยการเป็นกรรมการต่าง ๆ ของท้องถิ่น หรือการมีส่วนร่วมโดยการเป็นกรรมการต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2535, หน้า 11) ได้ให้คำนิยามว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

อุทัย หิรัญโต (2523, หน้า 2) ให้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชน ในท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างโดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตนและบริหารงานท้องถิ่น มีการจัดเป็นองค์กรมีหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539, หน้า 10) ได้สรุปความหมายของหลักการปกครองท้องถิ่นในสาระสำคัญ โดยสรุปจากการให้คำนิยามของนักวิชาการหลายๆท่าน ไว้ดังนี้

1. การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยจัดเป็น กรุงเทพมหานคร เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควรเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ก็จะกลายสภาพเป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไป ตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ สุขาภิบาล เป็นต้น

3.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

4. มืองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ หรือในแบบมหานครคือกรุงเทพมหานครจะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานคร จะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น จากแนวความคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหา และวิธีการแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงาน เพื่อให้สมเจตนารมณ์ และความต้องการของชุมชน และอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย

เดเนียล วิท Daniel Wit (อ้างถึงใน พัทธิมสยาม สงวนเดชสกุล 2555, หน้า 44) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาล มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในเขตอำนาจของตน

โดยสรุป การปกครองท้องถิ่น เป็นการปกครองที่รัฐบาลส่วนกลางกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีขอบเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของตนเอง มีประชากรเป็นของตนเอง มีอำนาจหน้าที่ที่มีความเป็นอิสระ มีงบประมาณรายรับและรายจ่ายเป็นของตนเอง โดยประชาชนในท้องถิ่นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของระบอบประชาธิปไตย อาทิเช่น การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา การตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงาน และร่วมรับบริการสาธารณะต่างๆ ทั้งนี้การควบคุมสั่งการยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลส่วนกลาง

3.2 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

อรทัย ก๊กผล และธนิษฐา สุขะวัฒน์ (2551, หน้า 15 - 16) ได้สรุปความสำคัญและประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล
2. เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

3. สามารถแก้ปัญหาของประชาชนและท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว
4. เป็นรากฐานของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย
5. เป็นการให้เรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน
6. เป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง

3.3 ลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550, หน้า 23) ได้เสนอลักษณะพื้นฐานของการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

1. เป็นนิติบุคคล คือ มีอำนาจตามกฎหมายที่จะไปติดต่อผูกพันกันทางกฎหมายได้ด้วยตนเอง เช่น ไปจัดซื้อจัดจ้างได้เอง
2. มีอำนาจนิติบัญญัติ สามารถออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับเพื่อใช้ในท้องถิ่นของตนได้ เช่น การออกเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ

3. มีพื้นที่รับผิดชอบดูแล มีประชาชนในความรับผิดชอบ
 4. มีเจ้าหน้าที่ และงบประมาณบริหารของตนเอง
 อุทัย หิรัญโต (อ้างถึงใน อรรถัย ก๊กผล และคณะ 2563, หน้า 8) ได้สรุปองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ทั้งหมด 8 ประการ ประกอบด้วย

1. สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดให้การปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้น จะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ (Area and Level) คือ การกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นโดยอาศัยปัจจัยหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน

3. องค์การนิติบุคคล คือ องค์การที่จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมาย ที่องค์กรได้แยกจากรัฐบาลกลาง หรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ และควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย

4. การกระจายอำนาจและหน้าที่ คือ กำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ของตนเองในการตัดสินใจ และดำเนินการใด ๆ แต่จะมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

5. การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนผ่านการเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. มีอิสระในการปกครองตนเอง คือ ความสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. มีงบประมาณของตนเอง คือ การมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ และการจัดเก็บภาษีตามขอบเขต ที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ กล่าวคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชน โดยส่วนรวม การมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น มิได้หมายความว่าไม่มีอิสระเต็มที่โดยสมบูรณ์ หากแต่หมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด

4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ประเทศไทยได้เริ่มให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น นับตั้งแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งได้กำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานในด้านต่างๆ ประกอบกับได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในมาตรา 16 ที่ได้กำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยหลังจากนั้น กระทรวงมหาดไทย จึงได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ซึ่งปัจจุบันได้แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 เพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยระเบียบดังกล่าวได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการในการจัดทำ เพิ่มเติม แก้ไข และเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จากกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการของทางราชการ และเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

4.1 ความหมายของแผนพัฒนาท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2563, หน้า 3) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ได้ให้ความหมายแผนพัฒนาท้องถิ่น ไว้ว่าหมายถึง แผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนด วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอแผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้น สำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าและให้หมายความรวมถึงการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง แผนพัฒนาท้องถิ่น

นราธิป ศรีราม และชัยวัฒน์ ภัทรกานต์ (2564, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของ แผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ว่า แผนท้องถิ่น หมายถึง แนวทางการดำเนินงานในการบริหารและพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะปรากฏอย่างชัดเจนในรูปเอกสารและมีรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อรองรับ การดำเนินงานตามแผน เช่น แสดงให้เห็นถึงแผนงาน โครงการ งบประมาณ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ฯลฯ โดยจากความหมายดังกล่าว หากเป็นแผนเพื่อการบริหารท้องถิ่น ก็จะหมายถึง แนวทางการดำเนินงาน ที่จัดทำขึ้น เพื่อการปฏิบัติงานภายในองค์กร แต่หากเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น ก็จะหมายถึง แนวทางการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น โดยจะเน้นที่การจัดทำ บริการสาธารณะต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ เพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการ ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น

โดยสรุป แผนพัฒนาท้องถิ่น คือแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นที่จัดทำขึ้นในรูปแบบ ของเอกสารที่ประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆ เพื่อรองรับการดำเนินงานตามแผน ซึ่งจะต้อง ประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน โครงการ งบประมาณ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยมีลักษณะเป็นแผนก้าวหน้า และจะต้องมีความ สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการ ให้กับประชาชนในพื้นที่

4.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ภัทราวดี อ่ำคุณ, นเรศ คนหลัก, และกัมปนาท วงษ์วิวัฒนพงษ์ (2564, หน้า 402) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

2. เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตรงตามความต้องการของประชาชน
3. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.3 ลักษณะของแผนพัฒนาท้องถิ่น

สำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น (2564, หน้า 2) ได้สรุปลักษณะของแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
2. เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ชัดเจน และมีลักษณะเฉพาะตัวที่ต้องดำเนินการให้เกิดผล
3. เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ/กิจกรรมการพัฒนายที่จะดำเนินการเป็นห้วงระยะเวลา
4. เป็นเอกสารที่จะแสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

4.4 องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

องค์กรจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้ถูกกำหนดขึ้นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม โดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ตามรายละเอียดดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น แต่งตั้งโดยผู้บริหารท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ข้อ 8 ประกอบด้วย

(1) ผู้บริหารท้องถิ่น	ประธานกรรมการ
(2) รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นทุกคน	กรรมการ
(3) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน	กรรมการ
(4) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน	กรรมการ
(5) ผู้แทนภาคราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจ
ที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน	กรรมการ
(6) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือก
จำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินหกคน	กรรมการ
(7) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการและเลขานุการ
(8) หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน	ผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการตาม (3) (4) (5) และ (6) ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกก็ได้

2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่งตั้งโดยผู้บริหารท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ข้อ 9 ประกอบด้วย

- (1) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานกรรมการ
- (2) หัวหน้าส่วนการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการ
- (3) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน กรรมการ
- (4) หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน กรรมการและเลขานุการ
- (5) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย ผู้ช่วยเลขานุการ
กรรมการตาม (3) ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกก็ได้

4.5 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน เป็นการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ซึ่งเป็นแผนที่มีระยะเวลา 5 ปี โดยขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว ได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ประกอบกับหนังสือสั่งการต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และงบประมาณจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ โดยแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) จะต้องพิจารณาให้มีความสอดคล้องกับแผนในระดับต่างๆ อาทิเช่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบัน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตลอดจนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป็นต้น สำหรับขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ผู้วิจัยได้รวบรวมขั้นตอน และแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) รวมไปถึงการแก้ไข การเพิ่มเติม และการเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นตลอดระยะเวลา 5 ปีที่แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) มีผลบังคับใช้ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ หนังสือสั่งการ และเอกสารคู่มือต่างๆที่เกี่ยวข้องตามรายละเอียดดังนี้

4.5.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2561, หน้า 7-8) ได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ซึ่งได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ข้อ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนาและประเด็นที่เกี่ยวข้องตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

2) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแนวทางและข้อมูลนำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น แล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

3) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

4) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น และประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติ และประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

4.5.2 การแก้ไข เพิ่มเติม และเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

กมลกาจ รุ่งปิ่น (ม.ป.ป., หน้า 105-149) ได้สรุปขั้นตอนการแก้ไข เพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ไว้ดังนี้

1) การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ข้อ 21 การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้เห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นที่แก้ไขแล้ว ให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบ โดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นชอบ พร้อมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัดทราบด้วย ซึ่งนิยามของการแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น คือ การแก้ไขข้อผิดพลาด

ในแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือแผนการดำเนินงานให้ถูกต้อง โดยไม่ทำให้วัตถุประสงค์และสาระสำคัญเดิมเปลี่ยนแปลงไป มีขั้นตอนการในการแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่นดังนี้

(1) เมื่อหน่วยงานขอแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้อำนาจผู้บริหารท้องถิ่นให้พิจารณาถึงระเบียบฯ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องหากพิจารณาแล้วเป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น ให้จัดทำบันทึกชี้แจงระเบียบข้อกฎหมายและวิธีปฏิบัติให้ผู้บริหารทราบ เพื่อจัดทำแบบแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น

(2) จัดทำแบบ ผ.ต่าง ที่แก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น

(3) จัดทำประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น ฉบับที่แก้ไข

(4) ปิดประกาศ

(5) จัดทำหนังสือแจ้งการแก้ไขให้ สภาท้องถิ่น อำเภอ และ จังหวัดทราบ

2) การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ข้อ 22 ตามรายละเอียดดังนี้

(1) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมพร้อมเหตุผลและความจำเป็นเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(2) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติม สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ด้วยเมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบแล้วให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้

3) การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ข้อ 22/1 เพื่อประโยชน์ของประชาชน การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ด้วย

เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามวรรคหนึ่งได้รับความเห็นชอบแล้วให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้

4.6 ประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

สำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น (2564, หน้า 3) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. การบรรลุจุดมุ่งหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนา พันธกิจ และวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการบรรลุจุดมุ่งหมาย (Attention of objective) มีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการวางแผน เพราะการวางแผนทุกครั้งย่อมต้องมีจุดมุ่งหมายปลายทางที่กำหนดไว้ ถ้าจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้มีความชัดเจน ก็จะช่วยทำให้การปฏิบัติตามแผนมีทิศทางมุ่งตรงไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างสะดวก และเกิดผลดี
2. เกิดความประหยัด (Economical Operation) การวางแผนเกี่ยวข้องข้องกับการใช้สติปัญญา เพื่อคิดวิธีการให้องค์กรบรรลุถึงประสิทธิภาพ มีการประสานงานและสอดคล้องต่อเนื่องกัน ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบ และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
3. ลดความไม่แน่นอน (Reduction of uncertainty) เนื่องจากการจัดเก็บรายได้ การใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม การวางแผนจะช่วยให้เกิดความแน่นอนในการใช้งบประมาณที่ผ่านการวิเคราะห์สภาพพื้นฐานของข้อเท็จจริง
4. ผู้บริหารท้องถิ่นใช้เป็นเกณฑ์ในการควบคุม (Basic of Control) การดำเนินภารกิจของเทศบาลได้ เพราะการวางแผน และการควบคุมเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ ต้องดำเนินการควบคู่กัน และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การควบคุมจะทำให้การใช้งบประมาณ และการดำเนินโครงการสัมพันธ์กัน
5. ทำให้เกิดการประสานงานที่ดี (Better Coordination) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ช่วยสร้างความมั่นใจในเรื่องความเป็นเอกภาพที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายของเทศบาลในอนาคต ทำให้โครงการต่าง ๆ ที่วางแผนไว้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน รวมทั้งความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายด้วย
6. ส่งเสริมนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ (Encourages innovation and Creativity) การวางแผนเป็นพื้นฐานการตัดสินใจ และเป็นสิ่งที่จะช่วยทำให้เกิดความคิดใหม่ๆ (นวัตกรรม) และความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากขณะที่มีการวางแผนจะเป็นการระดมความคิดของคณะทำงาน ทำให้เกิดโครงการใหม่ๆที่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้
7. พัฒนาแรงจูงใจ (Improves Motivation) เป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงความร่วมมรร่วมใจในการทำงานของผู้บริหาร และยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่สามารถรับรู้ความคาดหวังของหน่วยงานได้

5. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม

ในการศึกษาข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น เอกสารบรรยายสรุปขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม และเอกสารแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

5.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม จัดตั้งตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 2 เดือนมีนาคม พ.ศ.2538 ปัจจุบันเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลประเภทสามัญ

1. ข้อมูลด้านกายภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ตั้งอยู่เลขที่ 333/1 หมู่ที่ 1 ตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร มีขนาดพื้นที่รวม 37.225 ตารางกิโลเมตร

- (1) ทิศเหนือ จรดตำบลบ้านแพ้ว อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
- (2) ทิศใต้ จรดตำบลชัยมงคล อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
- (3) ทิศตะวันออก จรดตำบลสวนส้มและอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
- (4) ทิศตะวันตก จรดตำบลยกกระบัตร อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

2. ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ตำบลหลักสาม มีสภาพทางกายภาพเป็นที่ราบลุ่ม มีคูคลองจำนวนมาก เหมาะแก่การเกษตร ทำสวนผลไม้ และบ่อเลี้ยงปลา มีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ

- (1) คลองดำเนินสะดวก
- (2) คลองท่าแร่
- (3) คลองคันสหกรณ์
- (4) คลองหม้อแกง
- (5) คลองจางวางเฉย
- (6) คลองชลประทานดี ๗

5.2 ด้านการเมือง/การปกครอง

1. เขตการปกครอง แบ่งการปกครอง ออกเป็น 13 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

- (1) หมู่ที่ 1 บ้านหลักสาม
- (2) หมู่ที่ 2 บ้านวัดราษฎร์
- (3) หมู่ที่ 3 บ้านคลองจางวาง
- (4) หมู่ที่ 4 บ้านคลองจางวางเฉย
- (5) หมู่ที่ 5 บ้านทุ่งอินทรีย์

- (6) หมู่ที่ 6 บ้านคลองลำท่าแร่
- (7) หมู่ที่ 7 บ้านหนองนกไข่
- (8) หมู่ที่ 8 บ้านคลองหม้อแกง
- (9) หมู่ที่ 9 บ้านคลองแค
- (10) หมู่ที่ 10 บ้านคลองดำเนิน
- (11) หมู่ที่ 11 บ้านทุ่งอินทรีย์
- (12) หมู่ที่ 12 บ้านคลองบันไดเหล็ก
- (13) หมู่ที่ 13 บ้านคลองแพ้ว

2. การเลือกตั้ง มีการแบ่งหน่วยเลือกตั้ง ออกเป็น 22 หน่วย

5.3 ข้อมูลด้านประชากร

เขตพื้นที่ความรับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม มีพื้นที่จำนวน 23,266.04 ไร่ มีจำนวนครัวเรือนในพื้นที่จำนวน 5,788 ครัวเรือน และมีประชากรในเขตพื้นที่จำนวนทั้งสิ้น 15,221 ราย ละเอียดตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 จำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลหลักสาม

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร			
		ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
๑	บ้านหลักสาม	1,121	1,139	1,378	2517
๒	บ้านวัดราษฎร์	433	558	655	1,213
๓	บ้านคลองจางวาง	339	444	474	474
๔	บ้านจางวาง	260	362	417	779
๕	บ้านทุ่งอินทรีย์	735	689	724	1,413
๖	บ้านคลองลำท่าแร่	562	810	880	1,690
๗	บ้านหนองนกไข่	840	1,090	1,219	2,309
๘	บ้านคลองหม้อแกง	279	449	459	908
๙	บ้านคลองแค	175	243	278	521
๑๐	บ้านคลองดำเนิน	183	352	357	709
๑๑	บ้านทุ่งอินทรีย์	502	490	536	1,026
๑๒	บ้านพร้อมใจพัฒนา	252	402	407	809
๑๓	บ้านคลองแพ้วเจริญสุข	107	187	222	409
รวม		5,788	7,215	8,006	15,221

ที่มา : กรมการปกครอง (2566) ข้อมูล ณ วันที่ 24 ตุลาคม 2566

5.4 สภาพทางสังคม

1. ด้านการศึกษา มีโรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ
ดังนี้

(1) โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน 6 แห่ง
(2) มัธยมศึกษา	จำนวน 1 แห่ง
(3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.หลักสาม	จำนวน 1 แห่ง

2. ด้านสาธารณสุข มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

- (1) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหลักสาม ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลหลักสาม
- (2) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านทุ่งอินทรีย์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 11 ตำบลหลักสาม
- (3) อสม. จำนวน 13 หมู่บ้าน รวม 123 คน

3. ด้านการสังคมสงเคราะห์ องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ได้ดำเนินการรับขึ้นทะเบียนผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเอดส์ และผู้พิการ ให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหลักสาม เพื่อเป็นการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ ในพื้นที่ตำบลหลักสาม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีมาตรฐานเป็นไปตามที่รัฐกำหนด รายละเอียดตามตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ประเภทเบี้ยยังชีพ และจำนวนผู้รับเบี้ยยังชีพ ในพื้นที่ตำบลหลักสาม

ประเภทเบี้ยยังชีพ	จำนวนผู้รับเบี้ยยังชีพ (ราย)
1. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	2,864
2. เบี้ยยังชีพคนพิการ	558
3. เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์	13

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม (2566) ณ วันที่ 24 ตุลาคม 2566

5.5 ระบบบริการพื้นฐาน

5.5.1 การคมนาคมขนส่ง เส้นทางที่ติดต่อกับตำบลหลักสามมีจำนวน 2 เส้นทาง
ดังนี้

1) ทางบก

(1) ถนนสายทางหลวงชนบท สค 4011 ทุ่งอินทรีย์ - เจ็ดริ้ว จากหมู่ที่ 10 ถึงตำบลชัยมงคล ระยะทาง 11.874 กม.

(2) ถนนทางหลวงชนบท สค 4011 หลักสาม - ดอนกระทือ จากหมู่ที่ 1 ถึงตำบลสวนส้ม ระยะทาง 4.200 กม.

(3) ถนนทางหลวง หมายเลข 3404 จากหมู่ที่ 7 ถึงตำบลยกกระบัตร ระยะทาง 1.800 กม.

(4) ถนนทางหลวง หมายเลข 3097 สายบ้านบ่อ - นครปฐม จากหมู่ที่ 1 ถึงอำเภอเมืองสมุทรสาคร ระยะทาง 8.300 กม.

2) ทางน้ำ มีเรือโดยสารแล่นในลำคลองดำเนินสะดวกจากอำเภอถึงประตูน้ำบางยาง อำเภอบ้านแพ้ว ระยะทาง 12 กม.

5.5.2 การไฟฟ้า มีสถานีไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน 1 แห่ง และมีเขตจำหน่ายไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน

5.5.3 การประปา ในพื้นที่ตำบลหลักสาม เข้าถึงระบบประปาบาดาล โดยมีบ่อบาดาลครบทุกหมู่บ้าน จำนวน 19 บ่อ

5.6 ระบบเศรษฐกิจ

1. การเกษตร พื้นที่ตำบลหลักสาม ส่วนใหญ่ทำอาชีพการเกษตร ในการทำสวนประเภทสวนไม้ดอก มะลิ และดอกกรัก ปลูกพืชผัก อาทิเช่น มะพร้าว มะม่วง ฝรั่งลำไย แก้วมังกร มะเขือยาว ผักบุ้งจีน และผักอื่น ๆ เป็นต้น

2. การประมงในพื้นที่ตำบลหลักสาม ส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงกุ้งขาว กุ้งก้ามกราม เลี้ยงกบ (ในกระชัง) เลี้ยงปลาน้ำจืด และปลาสวยงาม เป็นต้น

3. การปศุสัตว์ในพื้นที่ตำบลหลักสาม คือ มีการจัดทำฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์ เพื่อจำหน่ายทั้งในพื้นที่ และนอกพื้นที่ อาทิเช่น ฟาร์มไก่ไข่ ฟาร์มสุกร ฟาร์มกระต่าย เป็นต้น

4. การท่องเที่ยว

พื้นที่ตำบลหลักสาม มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ วัดราษฎร์ศรัทธากะยาราม (วัดมอญ) ซึ่งเป็นวัดของชาวมอญ มีเอกลักษณ์ความเป็นรามัญ และคลองแค หมู่ที่ 9 (หมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชน)

5. อุตสาหกรรม

ภาคอุตสาหกรรมของตำบลหลักสาม ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีจำนวน 43 แห่ง

6. การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

6.1 ข้อมูลการพาณิชย์ ในพื้นที่ตำบลหลักสาม มีผู้ประกอบการเชิงพาณิชย์ในพื้นที่ประกอบด้วย ธนาคาร จำนวน 2 แห่ง โรงสีจำนวน 1 แห่ง ซูเปอร์มาร์เก็ต ห้างค้าส่งสินค้าอุปโภค

จำนวน 4 แห่ง ปิมน้ำมันจำนวน 5 แห่ง ร้านค้าวัสดุก่อสร้าง และเหล็ก จำนวน 11 แห่ง ร้านอาหาร จำนวน 41 แห่ง เป็นต้น ฯลฯ

6.2 ข้อมูลกลุ่มอาชีพ ในพื้นที่ตำบลหลักสาม มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพในพื้นที่ อาทิ เช่น กลุ่มอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมบ้านคลองแค กลุ่มสตรีบ้านคลองแค (กลุ่มน้ำพริก) และกลุ่มขนมหวานบ้านคลองแค โดยตั้งอยู่พื้นที่หมู่ที่ 9 ตำบลหลักสาม

5.7 โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม

องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม มีโครงสร้างการบริหารงานประกอบด้วย บุคลากรฝ่ายการเมือง และบุคลากรฝ่ายประจำ ดังนี้

1. บุคลากรฝ่ายการเมือง ประกอบด้วย

(1) นายกององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม	1 คน
(2) รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม	2 คน
(3) เลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม	1 คน
(4) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม	13 คน

2. บุคลากรฝ่ายประจำ องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม มีบุคลากรฝ่ายประจำ ทั้งหมด จำนวน 65 คน และได้มีการแบ่งส่วนราชการในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ออกเป็น 1 สำนัก 5 กอง ดังนี้

- (1) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม
- (2) รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม
- (3) นักวิชาการตรวจสอบภายใน
- (4) ส่วนราชการในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ประกอบด้วย

ก. สำนักปลัด

ข. กองคลัง

ค. กองช่าง

ง. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

จ. กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ฉ. กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ

5.8 ข้อมูลด้านการเงินการคลัง

องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม (2566, หน้าที่ 1) มีสถานะด้านการเงินการคลัง ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2566 ดังนี้

1. เงินฝากธนาคาร จำนวน 161,264,005.53 บาท
2. เงินสะสม จำนวน 206,002,446.77 บาท

3. ทุนสำรองเงินสะสม จำนวน 48,062,771.02 บาท

5.9 แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม

องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม. (2565, หน้า 27-31) แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ได้ดำเนินการจัดทำตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ประกอบกับแนวทางตามหนังสือสั่งการที่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กำหนด ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. วิสัยทัศน์

“ยึดหลักธรรมาภิบาล สืบสานวัฒนธรรม งามล้ำสิ่งแวดล้อม พร้อมพัฒนา ประชาเป็นสุข”

2. ยุทธศาสตร์

- (1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ การเมือง และการปกครอง
- (2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะ
- (3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมและสวัสดิการ
- (4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณสุข กีฬา และนันทนาการ
- (6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม
- (7) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

3. เป้าประสงค์

(1) เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมได้

(2) เพื่อให้ประชาชนได้ใช้เส้นทางคมนาคมด้วยความสะดวกปลอดภัยมีพื้นฐานโครงสร้าง ที่เข้มแข็ง และมีศักยภาพ รวมถึงอำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีพ และการประกอบอาชีพของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

(3) เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตเป็นรากฐานที่มั่นคงของสังคมได้อย่างสันติสุข

(4) เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็ก เยาวชน และประชาชน ให้มีความรู้ และได้รับ ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย เหมาะสมตามสภาพแวดล้อม และทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีจิตสำนึกในการ อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี ท้องถิ่นให้ดำรงอยู่ต่อไป

(5) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

(6) เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ประชาชน มีจิตสำนึกในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม ให้สังคมชุมชนน่าอยู่ อย่างยั่งยืน

(7) เพื่อยกระดับฐานะ ความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นตามเกณฑ์ ดูแลให้ความช่วยเหลือ ความจำเป็นพื้นฐานของประชาชน และลดปัญหาความยากจน ของประชาชนลง

4. กลยุทธ์

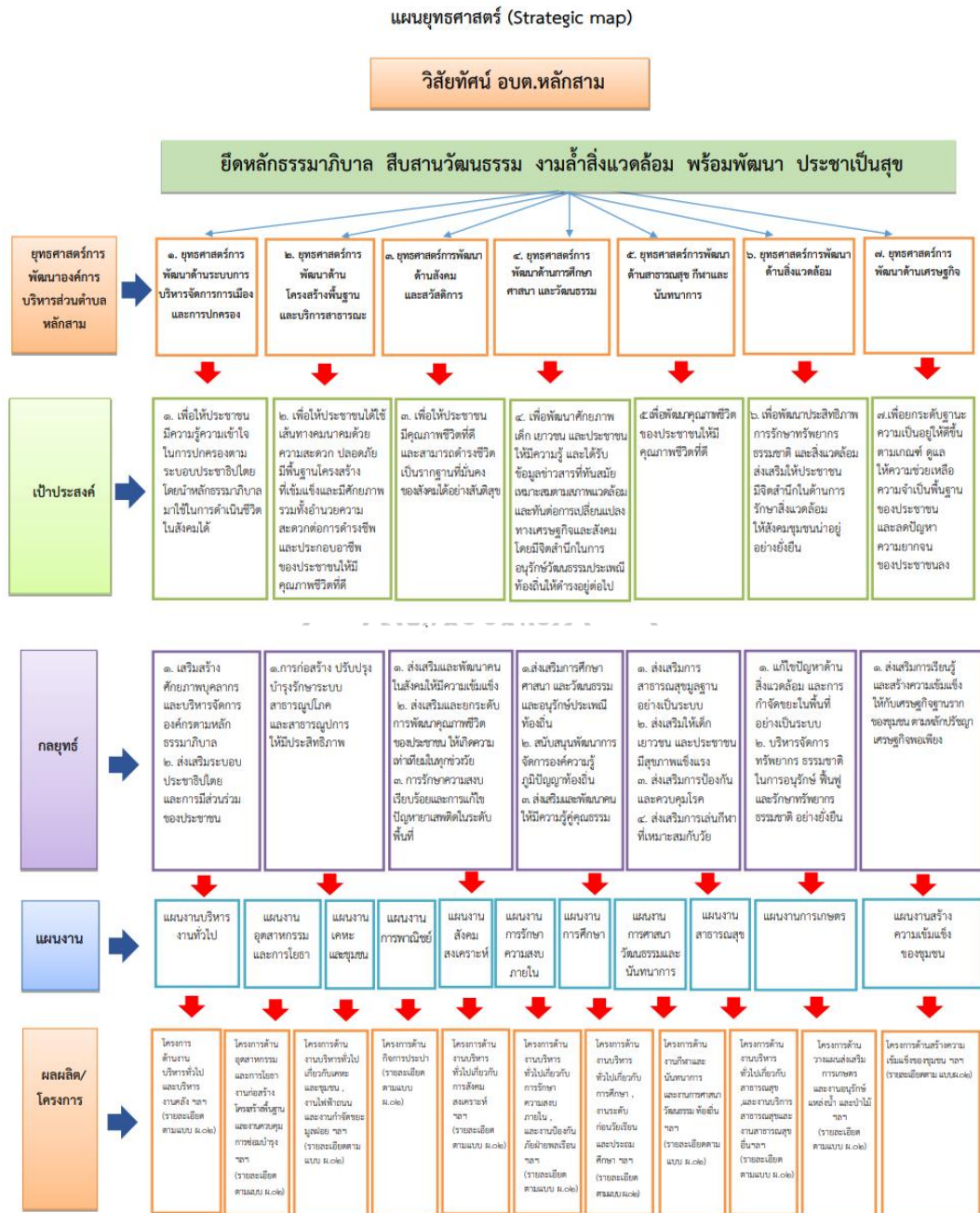
(1) เสริมสร้างศักยภาพบุคลากร และบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล
 (2) ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน
 (3) การก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ
 ให้มีประสิทธิภาพ

(4) ส่งเสริมและพัฒนาคนในสังคมให้มีความเข้มแข็ง
 (5) ส่งเสริม และยกระดับการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เกิดความเท่า
 เทียมในทุกช่วงวัย

(6) การรักษาความสงบเรียบร้อยและการแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่
 (7) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น
 (8) สนับสนุนพัฒนาการจัดการองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 (9) ส่งเสริมและพัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรม
 (10) ส่งเสริมการสาธารณสุขมูลฐาน อย่างเป็นระบบ
 (11) ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนมีสุขภาพแข็งแรง
 (12) ส่งเสริมการป้องกัน และควบคุมโรค
 (13) ส่งเสริมการเล่นกีฬาที่เหมาะสมกับวัย
 (14) แก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และการกำจัดขยะในพื้นที่อย่างเป็นระบบ
 (15) บริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติ ในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และรักษาทรัพยากร
 ธรรมชาติอย่างยั่งยืน

(16) ส่งเสริมการเรียนรู้ และสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากของ
 ชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5. แผนที่ยุทธศาสตร์ (strategy map) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร สามารถสรุปในภาพรวมได้ ตามภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 แสดงแผนที่ยุทธศาสตร์ (strategy map) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม (2565, 36-37)

<http://www.laksam.go.th/strategy/?cid=4>

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฏพร สุขกันต์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี (2561-2564) เทศบาลตำบลบางฝ้างอำเภอ บางปะกงจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี กลุ่มประชากรที่ใช้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางฝ้าง จำนวน 7 หมู่บ้าน จำนวน 338 คน จากผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี อยู่ในระดับน้อย สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี พบว่า เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี ในขณะที่ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรับรู้ข่าวสารจากเทศบาล และตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี

สรารุช สืบเพชร (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ จำนวน 361 คน จากผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ประชาชนที่มีเพศ และอาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แตกต่างกัน 3) แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ประชาชนความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และควรเผยแพร่ร่างแผนพัฒนาสามปีให้ประชาชนได้ศึกษาก่อนที่จะมีการลงพื้นที่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในด้านต่าง ๆ ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการตามโครงการและประชาชนควรเป็นคณะกรรมการร่วมประเมินผลการดำเนินโครงการ เพื่อประเมินผลได้อย่างแท้จริง ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ควรให้ประชาชนร่วมเสนอปัญหาแนวทางการแก้ไขโครงการต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนระดับหมู่บ้านหรือกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่นได้เสนอแผนงาน

หรือโครงการที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของกลุ่มหรือชุมชนนั้น เพื่อให้ท้องถิ่นได้พิจารณาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป็นแผนงาน/โครงการพัฒนาของท้องถิ่น

พรชัย สุขอยู่ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหลักห้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหลักห้า จากผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมในระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในระดับการเปิดรับฟังความเห็นจากประชาชน การมีส่วนร่วมในระดับการปรึกษาหารือหรือการเข้าร่วมประชุม การมีส่วนร่วมในระดับการวางแผนร่วมกัน และการมีส่วนร่วมในระดับการติดตามและตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ การมีภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้นำชุมชน ศักยภาพของประชาชน ความสะอาดของประชาชน ทศนคติของประชาชน การเป็นคนในพื้นที่ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับเทศบาล และปัจจัยภายนอกชุมชน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ และสื่อที่ใช้ประชาสัมพันธ์ ระดับความเข้มข้นของปัญหา และความต้องการของประชาชน สำหรับแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุง และการพัฒนาการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหลักห้า ได้แก่ การพัฒนากลไกการประชาสัมพันธ์ของเทศบาลตำบลหลักห้าให้มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชน การปรับเปลี่ยนรูปแบบการประชุมให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น การพัฒนาศักยภาพของประชาชนหรือผู้แทนที่เข้ามาดำรงตำแหน่งกรรมการ และการปรับปรุงรูปแบบการรายงาน และติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

สาธิต พิรุณสาร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ กับประสิทธิผลการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ 4) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิผลการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 400 คน จากผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) การมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับสูง ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุดที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมาได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม

ในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่ากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมต่อไป

นันทนา คุณหาร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด จำนวน 378 คน จากผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด ได้แก่ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน สถานภาพทางสังคม และอาชีพ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน คือ ควรให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าร่วมจัดลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหาในการพัฒนา ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้ประชาชนตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงาน ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการได้รับความรู้จากการฝึกอบรมตามโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประชุมติดตามประเมิน และร่วมติดตามโครงการ หรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาดได้ดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา

ชนิษฐา ชัยปิล (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี 4) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม จำนวน 394 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในภาพรวม เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านเพศ และอายุ ไม่มีความแตกต่างกัน 3) ปัจจัยด้านวัฒนธรรม

ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี 4) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ประกอบด้วย การส่งเสริมกระตุ้นให้ประชาชนในระดับชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น ซึ่งให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ สร้างความตระหนักให้ประชาชนเห็นประโยชน์ในการสนับสนุนปัจจัย เช่น เงิน สิ่งของ แรงงาน ฯลฯ ตามกำลังความสามารถของตนเอง เพื่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งจะนำมาซึ่งรายได้ของประชาชนในอนาคต ควรส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นดึงเอาวัฒนธรรมในท้องถิ่น กิจกรรมในท้องถิ่น การจัดแสดงสินค้าโดยชุมชน ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ โดยหน่วยงานของรัฐควรจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้กับประชาชน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น

จตุพร มาเพิ่มผล (2566) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน จำนวน 382 คน จากผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยด้านทัศนคติในการพัฒนาท้องถิ่น ปัจจัยด้านการรับรู้ของประชาชน ปัจจัยด้านผู้นำท้องถิ่น และปัจจัยด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ตัวแปรด้านการรับรู้ของประชาชน และตัวแปรด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านทัศนคติในการพัฒนาท้องถิ่น และด้านผู้นำท้องถิ่นตามลำดับ

ปาริชาติ มณี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดลพบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ ประชาชนอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดลพบุรี จำนวน 393 คน จากผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับประชาชนที่มี เพศ และรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน และบทบาทในหมู่บ้าน/ชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นต่างกัน

วูทธิเมธวี เกื้อกอบ (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะในเขตเทศบาลตำบลขุนพิดเพ็ง อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการขยะในเขตเทศบาลตำบลขุนพิดเพ็ง อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ประชากรอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลขุนพิดเพ็ง จำนวน 372 คน จากผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะอยู่ในระดับมาก และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะในทุกด้าน

Rameli, Ramli, and Jalaluddin (2021, pp. 715-722) ได้ศึกษาเรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับโครงการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนา เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 323 คน ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนยังไม่รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับแผนพัฒนา และไม่ทราบถึงสิทธิของตนเองในแผนพัฒนา โดยไม่เคยเข้าร่วมโครงการประชาสัมพันธ์ใดๆ และไม่ทราบว่ามีการดำเนินโครงการดังกล่าวอยู่จริง แสดงให้เห็นว่าตลอดระยะเวลาเกือบ 10 ปี ที่ผ่านมา วิธีการแพร่ภาพกระจายเสียงที่หน่วยงานท้องถิ่นใช้ ยังคงไม่ได้ผล ข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโครงการยังไม่สามารถเข้าไม่ถึงกลุ่มเป้าหมาย ผู้ศึกษาจึงได้ให้ข้อสรุปไว้ว่า หน่วยงานท้องถิ่นยังมีโอกาสที่จะบูรณาการข้อมูลการประชาสัมพันธ์โดยการวางแผนพัฒนาการประชาสัมพันธ์ อาทิเช่น การนำสื่อโซเชียลมีเดียมาปรับใช้ และลดการใช้วิธีการในรูปแบบเดิมให้น้อยลง จึงจะช่วยลดต้นทุนต่างๆของหน่วยงานท้องถิ่นได้ โดยมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความใส่ใจอย่างใกล้ชิดกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาในแต่ละครั้ง เนื่องจากคนในสังคมที่อาศัยอยู่ร่วมกันมักมีความสนใจและมีความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนที่ครอบคลุมในทุกกลุ่มเป้าหมาย มีใช้ตอบสนองเพียงแค่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น

Artés-Hernández, Blancafort, and Reus (2023, pp. 123-135) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการร่างผังเมืองต้นแบบของเมืองสำคัญของสเปน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทบทวนผังเมืองหลักในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาของเทศบาลจำนวน 25 แห่ง ที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดในประเทศสเปน โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่มีอยู่พอร์ทัลอินเทอร์เน็ตของเทศบาล และเอกสารจากห้องสมุดหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่า จำนวนเมืองใหญ่ทั้ง 25 แห่งของประเทศสเปน ที่มีประชากรหนาแน่นที่สุด 4 แห่ง จาก 5 แห่ง ไม่ได้ดำเนินการทบทวน แผนแม่บทการจัดการเมือง (Planes Generales de

Ordenación Urbana : PGOU) ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ซึ่งมีจำนวนประชากรรวมกันมากกว่า 7 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 55 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของกรณีศึกษา ที่ไม่สามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการปรับปรุงแผนดังกล่าวได้ สาเหตุเป็นเพราะเมืองเหล่านี้พบว่า การปรับปรุงแผนในเมืองของตนเองทำได้ยากกว่า เนื่องจากมีขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตามเมืองใหญ่ดังกล่าว กำลังเริ่มดำเนินกระบวนการมีส่วนร่วมที่สร้างสรรค์ในเครื่องมือการวางแผนขนาดเล็ก สำหรับเมืองที่มีการใช้แผนฉบับใหม่หรือกำลังอยู่ในระหว่างขั้นตอนการตรวจสอบ พบว่า มีจำนวนของเทศบาลที่ใช้หรือกำลังใช้ รูปแบบการมีส่วนร่วมของพลเมืองที่ค่อนข้างสูง จากผลการศึกษา ได้บ่งชี้ให้เห็นถึงความมุ่งมั่นที่แท้จริงของฝ่ายบริหารเทศบาลของประเทศสเปน ที่ต้องการรวบรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในนโยบายด้านการเมือง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งหมายถึงการเสริมสร้างการพัฒนาประชาธิปไตยของชุมชนและส่งเสริมความโปร่งใสของฝ่ายบริหาร โดยผู้ศึกษายังให้ข้อบ่งชี้ที่มากกว่า กฎหมายแห่งชาติไม่ได้ตอบสนองความต้องการมีส่วนร่วมของพลเมืองในปัจจุบันอย่างถูกต้อง ซึ่งนำไปสู่การกำหนดกฎระเบียบในระดับภูมิภาค หรือระดับเทศบาล ในเขตพื้นที่ต่างๆ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า มีความจำเป็นต้องกำหนดกรอบการทำงานร่วมกัน และกำหนดขอบเขตของกระบวนการมีส่วนร่วมขั้นต่ำที่จำเป็นในการออกแบบแผนแม่บทการจัดการเมือง (PGOU) ทั่วประเทศ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitation Research) ประเภทการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาหาระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนปัญหา ความต้องการ และอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม โดยมีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม หมู่ที่ 1 - หมู่ที่ 13 ตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 15,221 คน รายละเอียดตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลหลักสาม

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)
1	บ้านหลักสาม	2,517
2	บ้านวัดราษฎร์	1,213
3	บ้านคลองจางวาง	918
4	บ้านจางวาง	779
5	บ้านทุ่งอินทรีย์	1,413
6	บ้านคลองลำท่าแร่	1,690
7	บ้านหนองนกไข่	2,309
8	บ้านคลองหม้อแกง	908

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)
9	บ้านคลองแค	521
10	บ้านคลองดำเนิน	709
11	บ้านทุ่งอินทรีย์	1,026
12	บ้านพร้อมใจพัฒนา	809
13	บ้านคลองแพ้วเจริญสุข	409
รวมทั้งสิ้น		15,221 คน

ที่มา : กรมการปกครอง (2566) ข้อมูล ณ วันที่ 24 ตุลาคม 2566

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม การคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ค่าของความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 จากการคำนวณตามสูตร ดังนี้ (อติวัส ศิริพันธ์, 2563, หน้า 51)

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n = จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

N = จำนวนขนาดของประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา 15,221 คน

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 0.05

แทนค่าตามสูตร ได้ดังนี้

$$n = \frac{15,221}{1+(15,221 \times 0.05^2)}$$

$$n = \frac{15,221}{1+(15,221 \times 0.0025)}$$

$$n = \frac{15,221}{1+38.05}$$

$$n = \frac{15,221}{39.05}$$

$$n = 389.76 \text{ หรือ } 390 \text{ คน}$$

ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 390 คน โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบคำนึงถึงความน่าจะเป็นแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (stratified random sampling) ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น หมู่บ้านในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม จำนวน 13 หมู่บ้าน ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลของแต่ละหมู่บ้านในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยใช้การจัดเก็บข้อมูลตามสะดวก เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้คำนวณไว้ ตามสูตรดังต่อไปนี้ (สาธิต พิรุธสาร, 2561, หน้า 59)

$$\text{สูตร} \quad n_1 = \frac{nN_1}{N}$$

โดย n_1 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N_1 = จำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

เมื่อกำหนดตามสูตรดังกล่าวจะได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลหลักสาม หมู่ที่ 1 – หมู่ที่ 13 รายละเอียดตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลหลักสาม

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	บ้านหลักสาม	2,517	64
2	บ้านวัดราษฎร์	1,213	31
3	บ้านคลองจางวาง	918	23
4	บ้านจางวาง	779	20
5	บ้านทุ่งอินทรีย์	1,413	36
6	บ้านคลองลำท่าแร่	1,690	46
7	บ้านหนองนกไข่	2,309	59
8	บ้านคลองหม้อแกง	908	23
9	บ้านคลองแค	521	13
10	บ้านคลองดำเนิน	709	18

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
11	บ้านทุ่งอินทรีย์	1,026	26
12	บ้านพร้อมใจพัฒนา	809	21
13	บ้านคลองแพ้วเจริญสุข	409	10
รวม		15,221	390

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีวิธีการดังนี้

- ศึกษาข้อมูล จากแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้มีเนื้อหาที่ครอบคลุม ตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ เพื่อนำข้อมูลประกอบการจัดทำแบบสอบถาม
- ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามประเภทแบบตรวจสอบรายการ (check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)
- ดำเนินการร่างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยสามารถแบ่งแบบสอบถามได้เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยทางด้านสังคม โดยแบบสอบถามในส่วนนี้จะมีลักษณะเป็นมาตราส่วน แบบประมาณค่า (rating scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ท 5 สเกล (Likert rating scale) ซึ่งในแต่ละระดับ จะมีเกณฑ์ในการพิจารณา ได้แก่ 5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด 4 คะแนน หมายถึง มาก 3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง 2 คะแนน

หมายถึง น้อย และ 1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด มีข้อคำถามทั้งสิ้น จำนวน 11 ข้อ รายละเอียดโครงสร้างของแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรและตัวชี้วัด ตามตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงโครงสร้างของแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรและตัวชี้วัด (ตัวแปรต้น)

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	แบบสอบถามข้อที่
ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยด้านการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร และ ปัจจัยทางด้านสังคม ประกอบด้วย รายละเอียด ดังนี้		
ปัจจัยด้านการ รับรู้ข้อมูลข่าวสาร	หมายถึง ช่องทางที่ประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลหลักสาม สามารถเข้าถึง และได้ รับทราบ ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นปัจจัยที่ เป็น แรงกระตุ้นให้ประชาชนตัดสินใจเข้า ร่วมกระทำ กิจกรรมกับองค์การบริหาร ส่วนตำบลหลักสาม ประกอบด้วย ตัวชี้วัดที่สำคัญ ดังนี้	
	- ระดับการรับทราบข้อมูลข่าวสารจากสื่อ ประชาสัมพันธ์ต่างๆ ของ อบต.หลักสาม	ส่วนที่ 2 หัวข้อที่ 2.1 ปัจจัยด้านการ รับรู้ข้อมูลข่าวสาร - ช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ ข้อที่ 1
	- ระดับความเหมาะสมของปริมาณ ข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนได้รับ	ส่วนที่ 2 หัวข้อที่ 2.1 ปัจจัยด้านการ รับรู้ข้อมูลข่าวสาร - ช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ ข้อที่ 2
	- ระดับความชัดเจนของการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสาร	ส่วนที่ 2 หัวข้อที่ 2.1 ปัจจัยด้านการ รับรู้ข้อมูลข่าวสาร - ช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ ข้อที่ 3
	- ระดับการรับทราบข้อมูลข่าวสารจาก การพูดคุยเชิญชวนจาก โดยเจ้าหน้าที่ หรือสมาชิกสภา อบต.หลักสาม	ส่วนที่ 2 หัวข้อที่ 2.1 ปัจจัยด้านการ รับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	แบบสอบถามข้อที่
		- ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล ข้อที่ 1
	- ระดับตัดสินใจเข้าร่วมของประชาชน เมื่อได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร	ส่วนที่ 2 หัวข้อที่ 2.1 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
		- ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล ข้อที่ 2
ปัจจัยทางด้านสังคม	หมายถึง ปัจจัยที่เป็นแรงสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ประกอบด้วย ตัวชี้วัดที่สำคัญ ดังนี้	
	- ระดับความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	ส่วนที่ 2 หัวข้อที่ 2.2 ปัจจัยทางด้านสังคม
		- การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน ข้อที่ 1
	- ระดับความพึงพอใจในความสำเร็จของผลงาน	ส่วนที่ 2 หัวข้อที่ 2.2 ปัจจัยทางด้านสังคม
		- การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน ข้อที่ 2
	- ระดับการได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชน	ส่วนที่ 2 หัวข้อที่ 2.2 ปัจจัยทางด้านสังคม
		- ความต้องการมีเกียรติเป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น ข้อที่ 1
	- ระดับการได้รับการยกย่องชมเชยจากชุมชน	ส่วนที่ 2 หัวข้อที่ 2.2 ปัจจัยทางด้านสังคม
		- ความต้องการมีเกียรติเป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น ข้อที่ 2

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	แบบสอบถามข้อที่
	- ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ของประชาชนทุกคนในชุมชน	ส่วนที่ 2 หัวข้อที่ 2.2 ปัจจัยทางด้านสังคม - ความต้องการเป็นกลุ่มในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ข้อที่ 1
	- ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ความรู้ความสามารถในการพัฒนาชุมชน	ส่วนที่ 2 หัวข้อที่ 2.2 ปัจจัยทางด้านสังคม - ความต้องการเป็นกลุ่มในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ข้อที่ 2

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสามอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ระดับ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โดยแบบสอบถามในส่วนนี้จะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (rating scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ต 5 สเกล (Likert rating scale) ซึ่งในแต่ละระดับจะมีเกณฑ์ในการพิจารณา ได้แก่ 5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด 4 คะแนน หมายถึง มาก 3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง 2 คะแนน หมายถึง น้อย 1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด มีข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 20 ข้อ รายละเอียดโครงสร้างของแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรและตัวชี้วัด ตามตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 แสดงโครงสร้างของแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรและตัวชี้วัด (ตัวแปรตาม)

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	แบบสอบถามข้อที่
ตัวแปรตาม ได้แก่	หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน	
การมีส่วนร่วมของ	ในเขตพื้นที่ตำบลหลักสาม เข้าไปมี	
ประชาชน โดยได้แบ่ง	ส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการ	
รูปแบบของการเข้า	จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570)	
ร่วมออกเป็น 4 ด้าน	ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม	
ประกอบด้วย	ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	
	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วม	
	ร่วมในการได้รับผลประโยชน์ และการมี	
	ส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	
	ประกอบด้วย ตัวชี้วัดที่สำคัญ ดังนี้	
การมีส่วนร่วมใน	- ระดับการมีส่วนร่วมในการประชาคม	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม
การตัดสินใจ	ท้องถิ่น ทั้งในระดับหมู่บ้าน และระดับ	ในการตัดสินใจ ข้อที่ 1
	ตำบล ในการเสนอปัญหาความต้องการ	
	ของชุมชน	
	- ระดับการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม
	ความต้องการของชุมชน ผ่านตัวแทน	ในการตัดสินใจ ข้อที่ 2
	หมู่บ้าน ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่	
	ของ อบต.หลักสาม	
	- ระดับการมีส่วนร่วมจัดลำดับ	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม
	ความสำคัญในประเด็นปัญหาต่างๆ	ในการตัดสินใจ ข้อที่ 3
	- ระดับการมีส่วนร่วมในการกำหนด	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม
	แนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชน	ในการตัดสินใจ ข้อที่ 4
	ร่วมกับ อบต.หลักสาม	
	- ระดับการมีส่วนร่วมพิจารณา	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม
	คัดเลือกโครงการที่เป็นปัญหา	ในการตัดสินใจ ข้อที่ 5
	ความต้องการของชุมชน	

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	แบบสอบถามข้อที่
การมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติ	- ระดับการมีส่วนร่วมในการสนับสนุน และให้ความร่วมมือกับ อบต.หลักสาม	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติ ข้อที่ 1
	- ระดับการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ที่ อบต.หลักสาม จัดทำขึ้น	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติ ข้อที่ 2
	- ระดับการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ จัดซื้อจัดจ้างในโครงการต่างๆ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติ ข้อที่ 3
	- ระดับการมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อการดำเนินโครงการตาม แผนพัฒนาท้องถิ่นฯ	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติ ข้อที่ 4
	- ระดับการมีส่วนร่วมในการเชิญชวน ประชาชนในชุมชนให้เข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรม ของ อบต.หลักสาม	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติ ข้อที่ 5
การมีส่วนร่วมในการ ได้รับผลประโยชน์	- ระดับความสะดวกในการดำเนินชีวิต ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม ในการได้รับผลประโยชน์ ข้อที่ 1
	- ระดับการได้รับประโยชน์ในด้านการ ส่งเสริมอาชีพ	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม ในการได้รับผลประโยชน์ ข้อที่ 2
	- ระดับการได้รับความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม ในการได้รับผลประโยชน์ ข้อที่ 3
	- ระดับการได้รับความรู้จากโครงการ ฝึกอบรม	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม ในการได้รับผลประโยชน์ ข้อที่ 4
	- ระดับการตอบสนองความต้องการ ของประชาชน และชุมชน	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วม ในการได้รับผลประโยชน์ ข้อที่ 5

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	แบบสอบถามข้อที่
การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	- ระดับการมีส่วนร่วมในการให้ข้อสังเกตและติดตามการปฏิบัติงาน	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ข้อที่ 1
	- ระดับการมีส่วนร่วมในกาประสานงานเพื่อติดตามความคืบหน้าของการดำเนินโครงการ	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ข้อที่ 2
	- ระดับการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ข้อที่ 3
	- ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ข้อที่ 4
	- ระดับการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขผลการดำเนินงาน	ส่วนที่ 3 หัวข้อ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ข้อที่ 5

ตอนที่ 4 แบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปัญหา ความต้องการ และอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็น

2.2 การทดสอบเครื่องมือ

2.2.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือ หลังจากการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบว่า เมื่อนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรในการศึกษาแล้ว แบบสอบถามจะสามารถวัดในส่วนของเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการวัดได้มากน้อยเพียงใด โดยใช้เทคนิค IOC ซึ่งในกระบวนการตรวจสอบ ผู้วิจัยจะนำร่างแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) เป็นรายบุคคลว่า ข้อคำถามในแต่ละข้อจะสามารถวัดได้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

- ถ้าข้อความวัดได้ตรงจุดประสงค์ ได้ +1 คะแนน
- ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นวัดตรงจุดประสงค์หรือไม่ ได้ 0 คะแนน
- ถ้าข้อความวัดได้ไม่ตรงจุดประสงค์ ได้ -1 คะแนน

จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้คะแนนในข้อความแต่ละข้อเรียบร้อยแล้ว จะนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ตามสูตรดังต่อไปนี้

$$\text{จากสูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดย IOC = ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence)

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การแปลความหมายดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

- 1) ถ้าข้อความที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 คำถามตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย คัดเลือกไว้ใช้ได้
- 2) ข้อความที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 คำถามไม่ตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

2.2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำเครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำมาทดสอบความเชื่อมั่น โดยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง คือ เทศบาลตำบลบ้านแพ้ว มาเป็นพื้นที่ในการใช้ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ในการนำไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นจำนวน จำนวน 30 ชุด และทำการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ตติรกายุจน์ นวลศิริ, 2563, หน้า 70) ซึ่งควรมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป

การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α)	การแปลความหมายระดับความเที่ยง
มากกว่า 0.9	ดีมาก
มากกว่า 0.8	ดี
มากกว่า 0.7	พอใช้
มากกว่า 0.6	ค่อนข้างพอใช้
มากกว่า 0.5	ต่ำ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.5	ไม่สามารถรับได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลแนวคิดทฤษฎีจากหนังสือ วารสาร เอกสาร บทความทางวิชาการ เว็บไซต์ของหน่วยงานต่างๆ รวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือในการศึกษา

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ

1. การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ โดยได้ประสานขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชน และประชาชน ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 390 คน

2. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยได้ทำตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จากนั้นจึงนำข้อมูลดังกล่าว มาวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามรายละเอียดดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม

เป็นการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ในการบรรยายลักษณะโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percent) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายผล

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยทางด้านสังคม วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (rating scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ท 5 ระดับ (Likert rating scale) โดยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนฯ

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้น ความกว้างของอันตรภาคชั้นจะเท่ากับ 0.8 จึงมีการแปลความหมายของผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	น้อยที่สุด

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ระดับ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะ

เป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (rating scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ท 5 สเกล (Likert rating scale) โดยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้น ความกว้างของอันตรภาคชั้นจะเท่ากับ 0.8 จึงมีการแปลความหมายของผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	น้อยที่สุด

4.4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คือ การถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression analysis) เพื่อหาชุดตัวแปรของสมการ และอิทธิพลของตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ได้แก่ ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยทางด้านสังคมกับตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % หรือกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหา ความต้องการ และอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) โดยเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open ended) ซึ่งผู้ศึกษาจะใช้การบรรยายในการสรุปผล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนปัญหา ความต้องการ และอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitation Research) โดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนพื้นที่ตำบลหลักสาม จำนวน 390 คน ผู้ศึกษาจึงขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยทางด้านสังคม
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
5. สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา
6. การวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหา ความต้องการ และอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 390 คน ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานในการหาค่าความถี่ (frequency)

และค่าร้อยละ (percent) ซึ่งได้จำแนกรายละเอียดประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม รายละเอียดตามตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (390 คน)	ร้อยละ (100.00)
1. เพศ		
ชาย	215	55.10
หญิง	153	39.20
ไม่ระบุเพศ	22	5.70
รวม	390	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 18 ปี	5	1.30
18 – 25 ปี	33	8.40
26 – 35 ปี	88	22.60
36 – 45 ปี	113	29.00
46 – 55 ปี	99	25.40
มากกว่า 55 ปีขึ้นไป	52	13.30
รวม	390	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า	80	20.50
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	60	15.40
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า	47	12.00
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า/ปวส.หรือเทียบเท่า	56	14.40
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	126	32.30
สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	21	5.40
รวม	390	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (390 คน)	ร้อยละ (100.00)
4. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	10	2.60
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ	55	14.10
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	60	15.40
เกษตรกร	136	34.90
พนักงานบริษัทเอกชน	93	23.80
อื่นๆ	36	9.20
รวม	390	100.00
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท/เดือน	15	3.80
5,001 – 10,000 บาท/เดือน	85	21.80
10,001 – 15,000 บาท/เดือน	109	27.90
15,001 – 20,000 บาท/เดือน	86	22.10
สูงกว่า 20,000 บาท/เดือน	95	24.40
รวม	390	100.00
6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลหลักสาม		
ต่ำกว่า 1 ปี	3	0.80
1 - 5 ปี	18	4.60
6 - 10 ปี	52	13.30
10 ปีขึ้นไป	317	81.30
รวม	390	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (390 คน)	ร้อยละ (100.00)
7. ตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม		
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	13	3.30
ผู้บริหาร/สมาชิกสภาท้องถิ่น	13	3.30
ตัวแทนประชาคมท้องถิ่น	-	-
คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน	22	0.80
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	33	5.70
ไม่มีตำแหน่งใดๆในชุมชน	339	86.90
รวม	390	100.00

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 55.10 รองลงมา คือ เพศหญิง จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 39.20 และไม่ระบุเพศ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70 ตามลำดับ

2. อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 36 – 45 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 46 – 55 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 อายุระหว่าง 26 – 35 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.60 อายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.30 อายุระหว่าง 18 – 25 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40 และอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 ตามลำดับ

3. ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 รองลงมา คือ ระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า/ปวส.หรือเทียบเท่า จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.40 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 12 และระดับสูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40 ตามลำดับ

4. อาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.90 รองลงมา คือ พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80 ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 ประกอบอาชีพอื่นๆ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 และนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.60 ตามลำดับ

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท/เดือน จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.90 รองลงมา คือ รายได้สูงกว่า 20,000 บาท/เดือน จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 มีรายได้ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท/เดือน จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 22.10 มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท/เดือน จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.80 และมีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท/เดือน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.80 ตามลำดับ

6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลหลักสาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลหลักสามระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 81.30 รองลงมา คือ ระยะเวลา 6 - 10 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.30 ระยะเวลา 1 - 5 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.60 และระยะเวลาต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 ตามลำดับ

7. ตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งใดๆในชุมชน จำนวน 339 คน คิดเป็นร้อยละ 86.90 รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.60 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 ผู้บริหาร/สมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 และคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80

2. วิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยทางด้านสังคม ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 390 คน โดยใช้สถิติ

พื้นฐานในการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อประกอบการแปลผลค่าเฉลี่ย ตามรายละเอียด ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานในการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อประกอบการแปลผลระดับปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดตามตารางที่ 4.2 ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานในการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อประกอบการแปลผลระดับปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทั้งในภาพรวม และจำแนกเป็นรายด้าน ซึ่งสามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดตามตารางที่ 4.2 – 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ของระดับปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ในภาพรวม

ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ผล
1. ช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์	3.87	0.880	มาก
2. ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล	3.84	0.907	มาก
รวม	3.86	0.893	มาก

จากตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ของระดับปัจจัยด้านแรงจูงใจในภาพรวม พบว่า ในภาพรวมของปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทั้ง 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.86 เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.87 รองลงมา คือ ด้านช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์

ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปร ผล
ด้านช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์			
1. ท่านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ จากสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ของ อบต.หลักสาม เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ facebook และหอกระจายข่าว ของ อบต.หลักสาม	3.88	0.946	มาก
2. ปริมาณข้อมูลข่าวสารที่ท่านได้รับเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม มีความเหมาะสมหรือไม่	3.85	0.960	มาก
3. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม มีความชัดเจน และเข้าใจได้ง่าย	3.88	0.932	มาก
รวม	3.87	0.946	มาก

จากตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ พบว่า ภาพรวมของด้านช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ ทั้ง 3 ข้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ท่านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ จากสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ของ อบต.หลักสาม เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ facebook และหอกระจายข่าว ของ อบต.หลักสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม มีความชัดเจน และเข้าใจได้ง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และปริมาณข้อมูลข่าวสารที่ท่านได้รับเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม มีความเหมาะสมหรือไม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล

ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปร ผล
ด้านช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล			
1. ท่านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จากการพูดคุยเชิญชวนจากเจ้าหน้าที่ ของ อบต.หลักสาม หรือสมาชิกสภา อบต.หลักสาม	3.85	0.955	มาก
2. ท่านตัดสินใจเข้าร่วมการประชุมท้องถิ่นกับ อบต.หลักสาม เมื่อได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.83	0.986	มาก
รวม	3.84	0.971	มาก

จากตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล พบว่า ภาพรวมของด้านช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล ทั้ง 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ท่านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จากการพูดคุยเชิญชวนจากเจ้าหน้าที่ ของ อบต.หลักสาม หรือสมาชิกสภา อบต.หลักสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 รองลงมา คือ ท่านตัดสินใจเข้าร่วมการประชุมท้องถิ่นกับ อบต.หลักสาม เมื่อได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ตามลำดับ

2.2 ปัจจัยทางด้านสังคม

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยทางด้านสังคม ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานในการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อประกอบการแปรผลระดับปัจจัยทางด้านสังคม ซึ่งสามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดตามตารางที่ 4.5 – 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยทางด้านสังคม
ในภาพรวม

ปัจจัยทางด้านสังคม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปร ผล
1. การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน	3.91	0.922	มาก
2. ความต้องการมีเกียรติเป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น	3.76	0.947	มาก
3. ความต้องการเป็นกลุ่มในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน	3.98	0.954	มาก
รวม	3.88	0.941	มาก

จากตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัย
ทางด้านสังคม ในภาพรวม พบว่า ในภาพรวมของปัจจัยทางด้านสังคม ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก
มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.88 เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยสามารถ
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านความต้องการเป็นกลุ่มในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน
มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.98 รองลงมา คือ ด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91
และด้านความต้องการมีเกียรติเป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยทางด้านสังคม
ด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน

ปัจจัยทางด้านสังคม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปร ผล
ด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน			
1. ท่านมีความพึงพอใจ ที่ได้เสนอโครงการที่เป็น ปัญหาความต้องการของชุมชน เพื่อบรรจุใน แผนพัฒนาท้องถิ่นฯ	3.90	0.973	มาก
2. ท่านรู้สึกพึงพอใจ เมื่อโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ที่ท่านได้เสนอ ถูกนำไปปฏิบัติจริง และเกิดประโยชน์ ต่อชุมชน	3.91	0.949	มาก
รวม	3.91	0.961	มาก

จากตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัย ทางด้านสังคม ด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน พบว่า ภาพรวมของด้านการคำนึงถึง ผลประโยชน์ตอบแทน ทั้ง 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 เมื่อนำมาพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ท่านรู้สึก พึงพอใจเมื่อโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ที่ท่านได้เสนอถูกนำไปปฏิบัติ จริง และเกิดประโยชน์ต่อชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 รองลงมา คือ ท่านมีความพึงพอใจที่ได้เสนอ โครงการที่เป็นปัญหาความต้องการของชุมชน เพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยทางด้านสังคม ด้านความต้องการมีเกียรติเป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น

ปัจจัยทางด้านสังคม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปร ผล
ด้านความต้องการมีเกียรติเป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น			
1. การเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ จะทำให้ ท่านได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชน	3.80	0.996	มาก
2. การเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ จะทำให้ ท่านได้รับการยกย่องชมเชยจากประชาชนในชุมชน	3.71	0.955	มาก
รวม	3.76	0.976	มาก

จากตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัย ทางด้านสังคม ด้านความต้องการมีเกียรติเป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น พบว่า ภาพรวมของด้าน ความต้องการมีเกียรติเป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น ทั้ง 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสามารถ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ จะทำให้ท่าน ได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 รองลงมา คือ การเข้าร่วมจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นฯ จะทำให้ท่านได้รับการยกย่องชมเชยจากประชาชนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัยทางด้านสังคม
ด้านความต้องการเป็นกลุ่มในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

ปัจจัยทางด้านสังคม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปร ผล
ด้านความต้องการเป็นกลุ่มในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน			
1. ท่านมีความคิดเห็นว่าการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนในชุมชน	4.04	1.003	มาก
2. ท่านมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะใช้ความรู้ความสามารถ ของท่าน ในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง	3.92	0.980	มาก
รวม	3.98	0.992	มาก

จากตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับปัจจัย
ทางด้านสังคม ด้านความต้องการเป็นกลุ่มในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน พบว่า ภาพรวมของด้านความต้องการ
เป็นกลุ่มในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ทั้ง 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 เมื่อนำมา
พิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสามารถเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ท่านมีความคิดเห็นว่าการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ เป็นหน้าที่ของ
ประชาชนทุกคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 รองลงมา คือ ท่านมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะใช้ความรู้
ความสามารถของท่าน ในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ตามลำดับ

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งประกอบด้วยการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่ม ตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 390 คน โดยใช้สถิติพื้นฐานในการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อประกอบการแปลผลค่าเฉลี่ยทั้งในภาพรวม และแยกรายด้าน รายละเอียดตามตารางที่ 4.9 – 4.13 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปลผล
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.76	0.897	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.60	0.903	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	4.17	0.810	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	3.70	0.972	มาก
รวม	3.81	0.896	มาก

จากตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วม

ของประชาชนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปลผล
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ			
1. ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชาคมท้องถิ่น ทั้งในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล ในการเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม	3.83	0.953	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน ผ่านตัวแทนหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ของ อบต.หลักสาม เพื่อนำเสนอปัญหาในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่น	3.78	0.919	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญในประเด็นปัญหาต่างๆ ของชุมชนก่อนบรรจุ โครงการ/กิจกรรม ลงในแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม	3.73	0.998	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชนร่วมกับ อบต.หลักสาม	3.74	1.006	มาก

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปลผล
5. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกโครงการ ที่เป็นปัญหาความต้องการของชุมชน เพื่อบรรจุ ในแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม	3.73	1.000	มาก
รวม	3.76	0.976	มาก

จากตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจพบว่า ภาพรวมของด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้ง 5 ข้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชาคมท้องถิ่น ทั้งในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล ในการเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนผ่านตัวแทนหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ของ อบต.หลักสาม เพื่อนำเสนอปัญหาในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา ของชุมชนร่วมกับ อบต.หลักสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ท่านมีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญ ในประเด็นปัญหาต่างๆ ของชุมชนก่อนบรรจุ โครงการ/กิจกรรมลงในแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกโครงการที่เป็นปัญหาความต้องการ ของชุมชน เพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับการมีส่วนร่วม
 ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570)
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว
 จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปรผล
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุน และให้ความร่วมมือ กับ อบต.หลักสามเมื่อมีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผน พัฒนาท้องถิ่นฯ เพื่อพัฒนาชุมชน ในเขตพื้นที่ตำบลหลักสาม	3.83	0.934	มาก
2. ท่านเคยเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนา ท้องถิ่นฯ ที่ อบต.หลักสาม จัดทำขึ้น	3.74	1.022	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างใน โครงการต่างๆ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม	3.32	1.101	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนา ท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม	3.46	1.008	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมในการเชิญชวนประชาชนในชุมชน ให้เข้าร่วม โครงการ/กิจกรรม ของ อบต.หลักสาม	3.68	1.075	มาก
รวม	3.61	1.045	มาก

จากตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่า ภาพรวมของด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ทั้ง 5 ข้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยสามารถเรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุน และให้ความร่วมมือกับ อบต.หลักสาม เมื่อมีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ เพื่อพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลหลักสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 รองลงมา คือ ท่านเคยเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ที่ อบต.หลักสาม จัดทำขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ท่านมีส่วนร่วมในการเชิญชวนประชาชนในชุมชนให้เข้าร่วม โครงการ/กิจกรรม ของ อบต.หลักสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 และมีการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ท่านมีส่วนร่วม เป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างในโครงการต่างๆ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปรผล
ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์			
1. ท่านได้รับความสะดวกในการดำเนินชีวิต เมื่อโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ดำเนินการแล้วเสร็จ เช่น โครงการก่อสร้างถนน โครงการก่อสร้างสะพาน และโครงการขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น	4.23	0.873	มากที่สุด
2. ท่านได้รับประโยชน์ในด้านการส่งเสริมอาชีพ จากการดำเนินโครงการ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ด้านการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน	4.17	0.878	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ค่าเฉลี่ย — (X)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปลผล
3. ท่านได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จากโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ด้านการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย	4.17	0.894	มาก
4. ท่านได้รับความรู้จากโครงการฝึกอบรมต่างๆ ที่ อบต.หลักสามจัดทำขึ้น โดยสามารถนำมา ปรับใช้ได้ในการดำเนินชีวิตจริง	4.15	0.893	มาก
5. การดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม สามารถตอบสนองความต้องการ ของท่าน และชุมชนของท่าน ได้อย่างแท้จริง	4.13	0.918	มาก
รวม	4.17	0.891	มาก

จากตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ พบว่า ภาพรวมของด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ ทั้ง 5 ข้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ ท่านได้รับความสะดวก ในการดำเนินชีวิต เมื่อโครงการ ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ดำเนินการแล้วเสร็จ เช่น โครงการก่อสร้างถนน โครงการก่อสร้างสะพาน และโครงการขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น และมีการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ท่านได้รับประโยชน์ในด้านการส่งเสริมอาชีพจากการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ด้านการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 รองลงมา คือ ท่านได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ท่านได้รับความรู้จากโครงการฝึกอบรมต่างๆ ที่ อบต.หลักสาม จัดทำขึ้น โดยสามารถนำมาปรับใช้ได้ในการดำเนิน

ชีวิตจริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 และการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม สามารถตอบสนองความต้องการของท่าน และชุมชนของท่าน ได้อย่างแท้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ค่าเฉลี่ย (X)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปรผล
ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อสังเกต และติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เมื่อมีการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ	3.79	0.982	มาก
2. ท่านได้ติดต่อประสานงานกับ อบต.หลักสาม เพื่อติดตามความคืบหน้าของการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ	3.66	1.023	มาก
3. ท่านได้ตรวจสอบความถูกต้องของรายงานผลการติดตาม และประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี ของ อบต.หลักสาม ว่าการดำเนินโครงการต่างๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่	3.66	1.087	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณ ในการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม	3.67	1.074	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ ในการปรับปรุงแก้ไขผลการดำเนินงาน ของ อบต.หลักสาม	3.73	1.081	มาก
รวม	3.70	1.050	มาก

จากตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผล ของระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่า ภาพรวมของ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ทั้ง 5 ข้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อสังเกต และติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เมื่อมีการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.79 รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ ในการปรับปรุงแก้ไขผลการดำเนินงานของ อบต.หลักสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ท่านมีส่วนร่วม ในการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ในการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ท่านได้ติดต่อประสานงานกับ อบต.หลักสาม เพื่อติดตาม ความคืบหน้าของการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และท่าน ได้ตรวจสอบความถูกต้องของรายงานผลการติดตาม และประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี ของ อบต.หลักสาม ว่าการดำเนินโครงการต่างๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.66 ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 390 คน โดยใช้สถิติ เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คือ การถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression analysis) เพื่อหาชุดตัวแปรของสมการ และอิทธิพลของตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยทางด้านสังคม กับตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบล หลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วม

ในการติดตามประเมินผล ซึ่งได้กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % หรือกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดตามตารางที่ 4.14 ดังนี้

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย		t	Sig.
	ในรูปคะแนนดิบ B	ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Bata)		
ค่าคงที่	0.457		5.739	0.000*
1. ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	0.272	0.305	7.849	0.000*
2. ปัจจัยทางด้านสังคม	0.595	0.639	16.463	0.000*

R = .910 , R² = .827 , S.E._{est} = .325

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยทางด้านสังคม มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.910 (R = .910) โดยปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยทางด้านสังคม สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ได้ร้อยละ 82.7 (R² = .827) และมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ เท่ากับ 0.325 (S.E._{est} = .325)

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร มากที่สุด คือ ปัจจัยทางด้านสังคม (Bata = 0.639) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (Bata = 0.305) ตามลำดับ

โดยสามารถเขียนอยู่ในรูปสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$Y = 0.457 + 0.272 (X_1) + 0.595 (X_2)$$

สัญลักษณ์แทนในสมการ

Y หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

(X₁) หมายถึง ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

(X₂) หมายถึง ปัจจัยทางด้านสังคม

5. สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จึงขอสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา รายละเอียดตามตารางที่ 4.15 ดังนี้

ตารางที่ 4.15 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา

สมมติฐานการศึกษา	ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา
1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง	ปฏิเสธสมมติฐาน
2. ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ยอมรับสมมติฐาน

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

สมมติฐานการศึกษา	ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา
3. ปัจจัยทางด้านสังคม มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ยอมรับสมมติฐาน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหา ความต้องการ และอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

การวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหา ความต้องการ และอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยผู้ศึกษาได้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังกล่าว จากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 390 คน ดังนั้น จึงขอวิเคราะห์ข้อมูลจากการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากกลุ่มตัวอย่าง และโดยสามารถสรุปผลข้อมูลดังกล่าว ตามรายละเอียด ดังนี้

5.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ประชาชนในพื้นที่ตำบลหลักสามได้เสนอให้ องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม เพิ่มช่องทางในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชนมากขึ้น เพื่อนำปัญหาต่างๆมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยได้เสนอให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในรูปแบบออนไลน์มากขึ้น อาทิเช่น การจัดทำประชาพิจารณ์ออนไลน์ เป็นต้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการเสนอปัญหาความต้องการของประชาชน และนำมาสู่การตัดสินใจ แก้ปัญหาต่างๆร่วมกันในเวทีการประชุมประชาคมท้องถิ่น

5.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

ประชาชนในพื้นที่ตำบลหลักสาม บางส่วนยังไม่เคยเข้าร่วมปฏิบัติงานกับองค์การบริหารเกี่ยวกับการจัดทำในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม มากเท่าที่ควร

5.3 การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์

ประชาชนในพื้นที่ตำบลหลักสาม ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการเกี่ยวกับบริการสาธารณะตามแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อาทิเช่น โครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โครงการด้านการส่งเสริมสุขภาพ และโครงการด้านการศึกษา เป็นต้น โดยเมื่อโครงการดังกล่าวดำเนินการแล้วเสร็จ จะส่งผลให้ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหลักสาม ได้รับประโยชน์ร่วมกัน และได้รับความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตมากขึ้น

5.4 การมีส่วนร่วม ในการติดตามประเมินผล

ประชาชนในพื้นที่ตำบลหลักสามได้เสนอแนะให้ องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม รับฟังปัญหาเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินโครงการ เมื่อมีการดำเนินโครงการแล้วเสร็จ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง และแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดเมื่อมีการดำเนินโครงการในครั้งต่อไป โดยได้เสนอให้มีการประชาสัมพันธ์รายงานความคืบหน้า และผลการดำเนินงาน ของโครงการต่างๆ ให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบเป็นระยะ เพื่อสร้างการรับรู้ ให้กับประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitation Research) ประเภทการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม
3. เพื่อศึกษาปัญหา ความต้องการ และอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ทั้ง 13 หมู่บ้าน จำนวน 390 คน ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบกับการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติ (SPSS) ในการวิเคราะห์และแปรผลข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percent) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการวิเคราะห์ การถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression analysis) ตามรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

การศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 55.10 มีอายุอยู่ระหว่าง 36 – 45 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 29 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ

34.90 มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท/เดือน จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.90 ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลหลักสามระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 81.30 และไม่มีตำแหน่งใดๆในชุมชน จำนวน 339 คน คิดเป็นร้อยละ 86.90

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทั้ง 2 ด้านในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ โดยสามารถอธิบายในรายด้าน ตามรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 ด้านช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ท่านได้รับทราบ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ จากสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ของ อบต.หลักสาม เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ facebook และหอกระจายข่าว ของ อบต.หลักสาม

1.2.2 ด้านช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ท่านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจากการพูดคุยเชิญชวนจากเจ้าหน้าที่ ของ อบต.หลักสาม หรือสมาชิกสภา อบต.หลักสาม

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ปัจจัยทางด้านสังคม พบว่า ปัจจัยทางด้านสังคม ทั้ง 3 ด้านในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ความต้องการเป็นกลุ่มในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยสามารถอธิบายในรายด้าน ตามรายละเอียด ดังนี้

1.3.1 ด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ท่านรู้สึกพึงพอใจเมื่อโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ที่ท่านได้เสนอ ถูกนำไปปฏิบัติจริง และเกิดประโยชน์ต่อชุมชน

1.3.2 ด้านความต้องการมีเกียรติเป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ จะทำให้ท่านได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชน

1.3.3 ด้านความต้องการเป็นกลุ่มในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ท่านมีความคิดเห็นว่าการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนในชุมชน

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ โดยสามารถอธิบายในรายด้าน ตามรายละเอียด ดังนี้

1.4.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชุมท้องถิ่น ทั้งในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล ในการเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม

1.4.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุน และให้ความร่วมมือกับ อบต.หลักสาม เมื่อมีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ เพื่อพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลหลักสาม

1.4.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านได้รับความสะดวก ในการดำเนินชีวิต เมื่อโครงการ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ดำเนินการแล้วเสร็จ เช่น โครงการก่อสร้างถนน โครงการก่อสร้างสะพาน และโครงการขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้า น้ำประปา

1.4.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อสังเกต และติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เมื่อมีการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ

1.5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยทางด้านสังคม มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ได้ร้อยละ 82.7 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ ปัจจัยทางด้านสังคม รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหา ความต้องการ และอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ศึกษาได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลปัญหา ความต้องการ และอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ตามรายละเอียดดังนี้

1.6.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนในพื้นที่ตำบลหลักสาม มีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม เพิ่มช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น และรับฟังปัญหาความต้องการของประชาชนรูปแบบออนไลน์มากขึ้น อาทิเช่น การจัดทำประชาพิจารณ์ออนไลน์ เป็นต้น

1.6.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่า ประชาชนบางส่วนยังไม่เคยเข้าร่วม โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสามจัดทำขึ้น

1.6.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนได้รับประโยชน์ และได้รับความสะดวกในการใช้ชีวิตจากการดำเนินโครงการเกี่ยวกับบริการสาธารณะตามแผนพัฒนา ท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม

1.6.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่า ประชาชนได้เสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม รับฟังปัญหาเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินโครงการ เมื่อมีการดำเนินโครงการแล้วเสร็จ เพื่อให้สามารถปรับปรุง และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างตรงจุด เมื่อดำเนินโครงการในครั้งต่อไป และประชาสัมพันธ์รายงานความคืบหน้าผลดำเนินงานโครงการต่างๆ ให้ประชาชน ได้รับทราบเป็นระยะ เพื่อสร้างการรับรู้ ให้กับประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ศึกษาจึงขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

จากผลของการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ จุติพร มาเพิ่มผล (2566) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จากผลการศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ประกอบกับการศึกษาของ ขนิษฐา ชัยบิล (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม จากผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การศึกษาของ สราวุธ สืบเพ็ชร (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จากผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน อีกทั้งยังมีความใกล้เคียงกับการศึกษาของ นันทนา คุณหาร (2561) ที่ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จากผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ สาธิต พิรุณสาร (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี จากผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมต่อไป รวมทั้งยังไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ปารีชาติ มณี (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอบ้านนา จังหวัดชลบุรี จากผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเพียงด้านเดียว ซึ่งผู้ศึกษาได้ให้ความเห็นว่าอาจเป็นเพราะว่าเทศบาลตำบลหนองตำลึงอยู่ในเขตใกล้เคียงกับอุตสาหกรรมนิคมอมตะนคร ที่มีประชากรแฝงเป็นกลุ่มพนักงานบริษัทเอกชนเข้ามาพักอาศัยอยู่ในพื้นที่จำนวนมาก ซึ่งประชาชนกลุ่มนี้มักจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาต่าง ๆ ค่อนข้างน้อย เมื่อมาประกอบกับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่แล้ว จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในภาพอยู่ในระดับปานกลาง และการศึกษาของ Artés-Hernández et al. (2023) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของพลเมืองในการร่างผังเมืองต้นแบบของเมืองสำคัญของสเปน โดยพบว่า เมืองใหญ่ที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดของประเทศสเปน 4 แห่ง จาก 5 แห่ง ไม่ได้ดำเนินการทบทวนแผนแม่บทการจัดการเมือง ซึ่งส่งผลให้ประชากรมากกว่า 7 ล้านคน ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการปรับปรุงแผนดังกล่าวได้ สาเหตุเป็นเพราะเมืองดังกล่าว มีขนาดใหญ่จึงทำให้กระบวนการปรับปรุงแผนเป็นไปได้ยากกว่าเมืองที่มีขนาดเล็ก โดยปัจจุบันเมืองใหญ่ดังกล่าว กำลังริเริ่มกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมที่มีความสร้างสรรค์ในเครื่องมือการวางแผนขนาดเล็ก เพื่อให้สามารถดำเนินการปรับปรุงแผนแม่บทการจัดการเมืองของตนเองได้ต่อไป

เมื่อผู้ศึกษาได้เทียบเคียงผลการศึกษาจากผู้ที่ได้ทำการศึกษาก่อนหน้า จึงมีความคิดเห็นว่า การที่ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน นั้น อาจมีเหตุผลมาจากขอบเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม มีขนาดพื้นที่ไม่ใหญ่มาก สามารถตอบสนองปัญหาความต้องการ และช่วยเหลือดูแลความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง ประกอบกับประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นประชากรในพื้นที่ และเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินของตนเอง โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สำหรับเหตุผลอีกประการหนึ่ง คือ การได้รับการสนับสนุนด้านนโยบายจากผู้บริหาร เกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเริ่มตั้งแต่การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการริเริ่มเสนอปัญหาความต้องการต่างๆของชุมชนร่วมกัน ในเวทีการประชุมประชาคมท้องถิ่น ทั้งในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ดังนั้น จึงส่งผลให้โครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ได้ดำเนินการนั้น มาจากปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

2.2 ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

จากผลของการศึกษา พบว่า ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยทางด้านสังคม ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 ปัจจัย ผู้ศึกษาจึงขออภิปรายผลโดยแยกแต่ละปัจจัยตามรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

จากผลของการศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นของปัจจัยด้านการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีความสอดคล้อง กับการศึกษาของ วุทธิเมธว เกื้อกอบ (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะในเขตเทศบาลตำบลขุนพิด็จ อำเภอบางคนที จังหวัดสุพรรณบุรี จากผลการศึกษา พบว่า ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีความใกล้เคียงกับการศึกษาของ จุติพร มาเพิ่มผล (2566) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง จากผลการศึกษา พบว่า การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์และการรับรู้ของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องการศึกษาของ Rameli et al. (2021) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนา จากผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนไม่รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับแผนพัฒนา และไม่ทราบถึงสิทธิของตนเองในแผนพัฒนา ซึ่งผู้ศึกษาได้ให้ข้อสรุปไว้ว่า หน่วยงานท้องถิ่นสามารถบูรณาการข้อมูลการประชาสัมพันธ์โดยการวางแผนพัฒนาการประชาสัมพันธ์ อาทิเช่น การนำสื่อโซเชียลมีเดียมาปรับใช้ และลดการใช้วิธีการในรูปแบบเดิมให้น้อยลง จึงจะช่วยลดต้นทุนต่าง ๆ ของหน่วยงานท้องถิ่นลงได้ โดยมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความใส่ใจอย่างใกล้ชิดกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนา ในแต่ละครั้ง เนื่องจากคนในสังคมที่อาศัย อยู่ร่วมกันมักมีความสนใจและมีความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงต้องมีการวางแผนที่ครอบคลุมในทุกกลุ่มเป้าหมาย มีช่องทางสนองเพียงแต่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น

เมื่อผู้ศึกษาได้เทียบเคียงผลการศึกษาจากผู้ที่ได้ทำการศึกษาก่อนหน้า จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในเขตพื้นที่ ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ซึ่งอยู่ในระดับมาก นั้น อาจมีเหตุผลมาจาก องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสามได้มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ที่มีความหลากหลาย มีความสร้างสรรค์ และมีความน่าสนใจ อาทิเช่น การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบอินโฟกราฟฟิค การจัดทำ

จดหมายข่าวประชาสัมพันธ์ การนำเสนอในรูปแบบของภาพถ่าย และภาพวีดิทัศน์การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ อาทิเช่น เว็บไซต์หลักของหน่วยงาน เฟซบุ๊กแฟนเพจของหน่วยงาน และกลุ่มไลน์ชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ยังได้จัดทำโครงการติดตั้งเสียงตามสายแบบไร้สายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นโครงการที่ได้ริเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2565 โดยในปัจจุบันยังคงพัฒนา และขยายพื้นที่การติดตั้งให้ทั่วถึงในทุกๆหมู่บ้าน เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารรวมไปถึงการแจ้งเตือนภัยต่างๆ ให้ประชาชนสามารถรับรู้ข่าวสารได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ยังได้มุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์โดยการบอกกล่าวข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้ประชาชนได้รับทราบผ่านเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม และผู้นำชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่

2.2.2 ปัจจัยทางด้านสังคม

จากผลของการศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นของปัจจัยทางด้านสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนในชุมชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ขนิษฐา ชัยบิล (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อผู้ศึกษาได้เทียบเคียงผลการศึกษาจากผู้ที่ได้ทำการศึกษาก่อนหน้า จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของระดับปัจจัยทางด้านสังคม ของประชาชนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ซึ่งอยู่ในระดับมาก นั้น อาจมีเหตุผลมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 10 ปี ซึ่งมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จึงส่งผลให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักของสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม มากขึ้น โดยมองว่าการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่ต้องดำเนินการร่วมกัน ประกอบกับการดำเนินงานในเชิงรุกขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ในการจัดทำโครงการ/กิจกรรมต่างๆ อาทิเช่น การจัดให้มีการประชุมประชาคมท้องถิ่นทั้งในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล ซึ่งเป็นเวทีที่เปิดกว้างเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ระหว่างชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการจัดประชุมประชาคมได้ดำเนินการในทุกๆปีงบประมาณ จึงเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีให้ประชาชนในพื้นที่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมมากขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

จากผลของการศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression analysis) พบว่า ปัจจัยปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยทางด้านสังคมมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 มีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 82.6 สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ ปัจจัยทางด้านสังคม รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฏพร สุขกันต์ (2562) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี (2561-2564) เทศบาลตำบลบางฝั้ว อำเภอบางปะกงจังหวัดฉะเชิงเทรา จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารจากเทศบาล ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปีของเทศบาลตำบลบางฝั้ว อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา สอดคล้องกับการศึกษาของ จุติพร มาเพิ่มผล (2566) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน อีกทั้งยังใกล้เคียงกับการศึกษาของ พรชัย สุขอยู่ (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหลักห้า จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายนอกชุมชน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์และสื่อที่ใช้ประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และการศึกษาของ ชนิษฐา ชัยปิล (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านสังคม มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

จากความคิดเห็นของผู้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด คือ ปัจจัยทางด้านสังคม รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร นั้น สำหรับปัจจัยทางด้านสังคม อาจมีเหตุผลมาจากการที่กลุ่มตัวอย่างศึกษา มีความรู้ความเข้าใจที่มากขึ้น เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมองว่าการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่ต้องทำร่วมกัน แสดงให้เห็นถึงความต้องการเป็นกลุ่มเป็นพวกเดียวกันของคนในชุมชน ที่มีความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆในชุมชนร่วมกัน สำหรับปัจจัยด้านการรับรู้

ข้อมูลข่าวสาร อาจมีเหตุผลมาจากการที่ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้าถึง และรับทราบข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น จึงเป็นแรงกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมต่างๆ กับองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ทั้งนี้ จากทั้ง 2 ปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ หากองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ดำเนินการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นการส่งเสริมด้านความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนได้อย่างสม่ำเสมอ และมีปริมาณที่มากขึ้น ประกอบกับการใช้เครื่องมือในการสื่อสารที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย อาทิเช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในกลุ่มของคนรุ่นใหม่ได้มากขึ้น ทั้งนี้ จะสามารถส่งผลให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่มีระดับที่เพิ่มมากขึ้นได้ในอนาคต

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเพื่อรักษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในปัจจุบัน รวมไปถึงการเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในอนาคตให้มีระดับที่มากขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม จึงมีความจำเป็น ต้องกำหนดแนวนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากปัจจุบันประชาชนได้ให้ความสนใจ ในการติดตามผลการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานราชการมากขึ้น โดยเฉพาะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ดังนั้น จึงเห็นควรนำแนวทางการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มาปรับใช้ในการปรับปรุงแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ให้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมไปถึงการกำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ให้มีเป้าหมายที่ชัดเจน มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน โดยการนำปัจจัยที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ มาเป็นกรอบแนวทาง เพื่อให้สามารถบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคม โดยการมุ่งเน้นเสริมสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นในชุมชน ในการพร้อมรับฟังทุกปัญหาความต้องการของประชาชน การกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม การยกย่องชมเชย และการให้รางวัล รวมไปถึงการให้ความสำคัญกับการเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ซึ่งเป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด

โดยต้องดำเนินการควบคู่ไปกับ ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ที่มุ่งเน้นการสร้างช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่มีความหลากหลาย ประกอบกับการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนควรรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ให้มีความชัดเจน และมีความเข้าใจง่าย เพื่อสร้างการรับรู้ และเพิ่มแรงจูงใจให้ประชาชน ในการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ และกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม จัดทำขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

3.2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ควรส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงาน มีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีในการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน เนื่องจากบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หากมีความพร้อมในการเปิดใจ ประกอบกับการมีทัศนคติเชิงบวก และมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมแล้ว จะส่งผลให้การมีส่วนร่วมในภาพรวมที่เกิดขึ้นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ เป็นไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม

3.2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ควรพัฒนารูปแบบ และเพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประชุมประชาคมท้องถิ่นให้มีช่องทางที่หลากหลายโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาปรับใช้ อาทิเช่น การจัดการประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล ในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้โปรแกรมห้องประชุมออนไลน์ และการเปิดรับความคิดเห็นปัญหาความต้องการของประชาชน เห็นผ่าน Google Forms เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก และเพิ่มช่องทางที่เปิดกว้างให้กับประชาชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น

3.2.3 องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ควรพัฒนาการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม โดยให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ อาทิเช่น การส่งเสริมให้มีโครงการติดตั้งระบบกระจายเสียงผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตครอบคลุมในทุกพื้นที่ การสนับสนุนการจัดทำวารสารสิ่งพิมพ์ในรูปแบบของเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับ และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบออนไลน์ โดยการจัดทำวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียต่างๆ

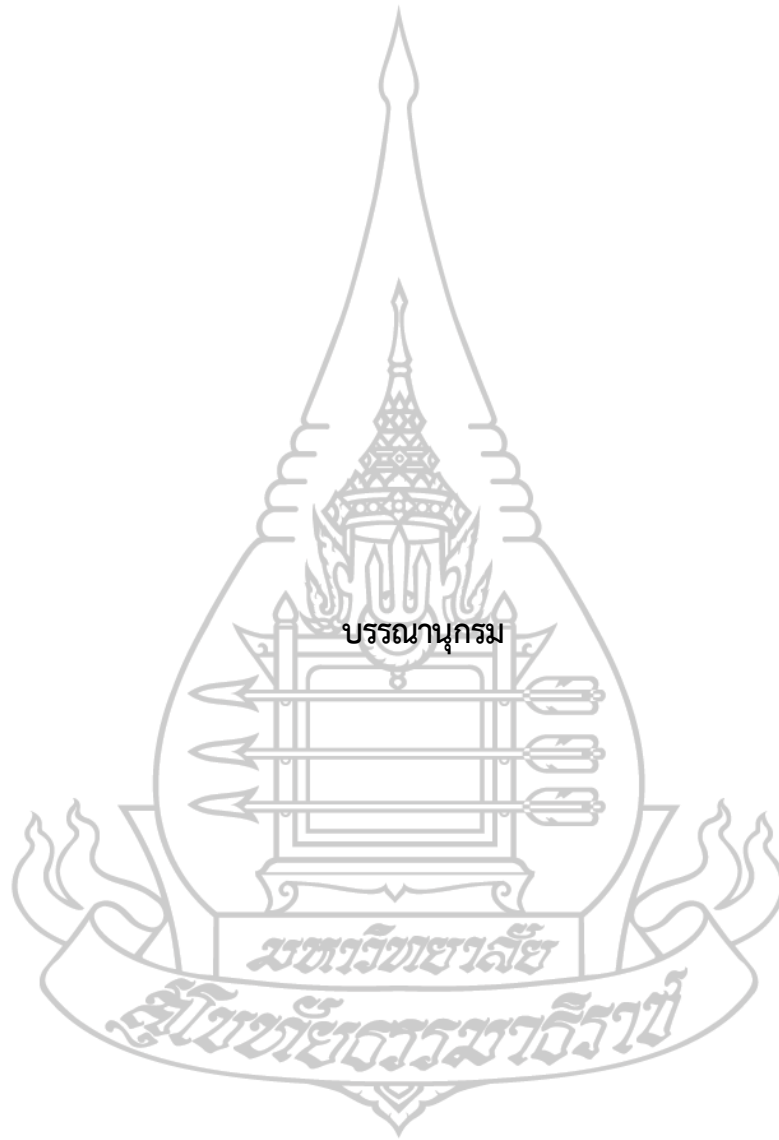
3.2.4 องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติให้ประชาชน รวมไปถึงภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่มากขึ้น โดยเน้นการส่งเสริมความร่วมมือในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆร่วมกัน อาทิเช่น เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม ในการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างในโครงการต่างๆ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ เพิ่มเติม เพื่อขยายขอบเขตของการศึกษาให้กว้างมากยิ่งขึ้น อาทิเช่น ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนา และด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เป็นต้น

3.2.2 ควรศึกษาศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ในเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ปัญหา อุปสรรค และความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ จากประชาชน ผู้บริหาร สมาชิกสภาฯ ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ เพื่อนำมาเปรียบเทียบให้มีข้อมูลในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒราชภัฏ

บรรณานุกรม

- กมลกาจ รุ่งปิ่น. (ม.ป.ป.). ปกแดง “หากชีวิตต้องอยู่กับแผนท้องถิ่น”. (พิมพ์ครั้งที่ 1). บพิธการพิมพ์. กรมการปกครอง. (2566). สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร (รายเดือน). สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2566 จาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/displayData>
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2563). คู่มือรวมระเบียบ กฎหมาย และแนวทางปฏิบัติ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- _____. (2561). ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2561. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2566 จาก https://www.dla.go.th/upload/regulation/type2/2023/3/1945_1.pdf?time=169667623360
- _____. (2550). คู่มือการมีส่วนร่วมภาคประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่สาธารณะขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น สามแยกชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- เกรียงไกร ชูระพันธ์. (2560). เทคนิคการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาสังคม Participation techniques in social development process. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- โกวิท พวงงาม. (2559). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต. วิญญูชน.
- ขนิษฐา ชัยปิล. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม*. [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จตุพร มาเพิ่มผล. (2566). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง*. [งานนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชิต นิลพานิช และกุสธ หนาพงศธร. (2532). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. เอกสารประกอบการสอนชุดความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนาหมู่บ้านและตำบล หน่วยที่ 8. (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). พิมพ์ครั้งที่ 3. เซ็นเตอร์.

- ณัฏพร สุขกันต์. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี (2561 - 2564) เทศบาลตำบลบางผึ้ง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา*.
[งานนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (พิมพ์ครั้งที่ 1). เอ.พี.กรราฟิค ดีไซน์และการพิมพ์.
- ทับทิมสยาม สงวนเดชสกุล. (2555). หลักกรรมนำประสิทธิภาพการบริหารองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ได้จริงหรือ Principles to efficiency administration local authorities.
วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 1(3), 44.
- นราธิป ศรีราม และชัยวัฒน์ ภัทรกานต์. (2564). เอกสารการสอนชุดวิชา การบริหารท้องถิ่น
หน่วยที่ 3 นโยบาย และแผนท้องถิ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 4). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธงชัย สิงอุตม. (2563). การศึกษากรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.
วารสารปัญญาปณิธาน, 5(2), 35.
- ชนกฤต โพธิ์เงิน. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดปทุมธานี. *วารสารสังคมศาสตร์และ
มานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(10), 181-195.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง.
(พิมพ์ครั้งที่ 2). สิริลักษณ์การพิมพ์.
- นทรวรวิทย์ พ่วนอยู่, อนุชิต บุรณพันธ์, และมัทนา วังถนอมศักดิ์. (2562). แรงจูงใจการทำงานในยุค
ปรกติใหม่ Work Motivation in the New Normal era. *วารสารวิชาการสถาบัน
พัฒนาพระวิทยากร*, 5(4), 227-244.
- นันทนา คุณหาร. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล. (2548). ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory
Democracy). (พิมพ์ครั้งที่ 1). สถาบันพระปกเกล้า.
- ประหยัด หงส์ทองคำ. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. ไทยวัฒนาพานิช.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2535). การปกครองท้องถิ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.
- ปาริชาติ มณี. (2565). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนอง
ตำลิ่ง อำเภอบ้านดง จังหวัดชลบุรี*. [งานนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พรชัย รัชมีแพทย์. (2541). หลักกฎหมายปกครองท้องถิ่นไทย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระธวัชชัย สนธิธมโม. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. [สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เพชร โทพล. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาราชควาย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม. [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- พรชัย สุขอยู่. (2564). การส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหลักห้า. [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ภัทราวดี อ่ำคุณ, นเรศ คนหลัก, และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. (2555). แนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น Guidelines for Developing Local Development Plans for Local Government Organizations. *วารสาร Journal of Roi Kaensam Academi*, 6(10), 402.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2531). การพัฒนาชนบทไทย. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วีณา เทียงธรรม, สุนีย์ ลำกำป็น, และอาภาพร เผ่าวัฒนา (2558). การพัฒนาศักยภาพชุมชน. แนวคิด และการประยุกต์ใช้. (พิมพ์ครั้งที่ 4). แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- วิชาญ ฤทธิธรรม, พุทฒจักร สิทธิ, และไพฑูริย์ จันทร์โพธิ์. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลนครสกลนคร. *วารสารมหาจุฬานาครทรรคน*, 8(5), 33 – 34.
- วุทธิเมธว์ เกื้อกอบ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะในเขตเทศบาลตำบลขุนพิดเพ็ง อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 14(2), 139 – 158.
- ศิขรินทร์ อันทรินทร์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน. [การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สรารัฐ สืบเพ็ชร์. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร. [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- สมบัติ นามบุรี. (2562). ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในงานรัฐประศาสนศาสตร์. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 2(1), 193.
- สำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น. (2564). คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570). (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2557). ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และการประชุมระหว่างประเทศ. สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2566 จาก <https://fph.tu.ac.th/uploads/fph/pdf/publications/manual/2021-31125643.pdf>
- สาธิต พิรุธสาร. (2561). *ประสิทธิผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม. (2566). ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เรื่อง งบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2566 จาก http://www.laksam.go.th/files/com_strategy/2023-09_4b66f771119b844.pdf
- _____. (2566). โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม . สืบค้น เมื่อ 20 กรกฎาคม 2566 จาก <http://www.laksam.go.th/content/board/5>
- _____. (2565). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570) แก๊ไข (ฉบับที่ 2) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2566 จาก http://www.laksam.go.th/files/com_strategy/2023-02_712e0022046c6e4.pdf
- อรทัย ก๊กผล. (2552). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริหารท้องถิ่น*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). ส.เจริญการพิมพ์.
- อภิศักดิ์ ธีระวิสิษฐ์ (2553). หลักการพัฒนาชุมชน = Principles of community development. ขอนแก่น: กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อภิเดช สิทธิพรหม, และเทพศักดิ์ บุญรัตน์พันธุ์. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 8(1), 137-149.
- อรทัย ก๊กผล และธนัชฐา สุขะวัฒน์. (2551). คู่มือสมาชิกสภาท้องถิ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 1). ธรรมดาเพรส.
- อุทัย หิรัญโต. (2523). การปกครองท้องถิ่น. โอเดียนสโตร์.
- อรทัย ก๊กผล และธนัชฐา สุขะวัฒน์. (2551). คู่มือสมาชิกสภาท้องถิ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 1). ธรรมดาเพรส.
- อรทัย ก๊กผล และคณะ. (2563). ชุมชนประชาธิปไตยท้องถิ่น (Local Democracy). สำนักงานนวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า.

อดิวัส ศรีพันธ์. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหลักหก
อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรังสิต.

Artés-Hernández, V., Blancafort, J., Reus, P. (2023). Active citizen participation in the
drafting of Master Urban Plans of major Spanish cities. *Estoa. Revista de la
Facultad de Arquitectura y Urbanismo de la Universidad de Cuenca*, 12(24),
123-135. [https://www.proquest.com/scholarly-journals/active-citizen-
participation-drafting-master/docview/2843802224/se-2?accountid=44806](https://www.proquest.com/scholarly-journals/active-citizen-participation-drafting-master/docview/2843802224/se-2?accountid=44806)

Rameli, Ramli, and Jalaluddin. (2021). Information Broadcasting Concerning Publicity
and Public Participation in Development Plan. *Turkish Journal of Computer
and Mathematics Education*, 12(2), 715-722. [https://www.proquest.com/
scholarly-journals/information-broadcasting-concerning-publicity/docview/
2624696830/se-2?accountid=44806](https://www.proquest.com/scholarly-journals/information-broadcasting-concerning-publicity/docview/2624696830/se-2?accountid=44806)

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือ

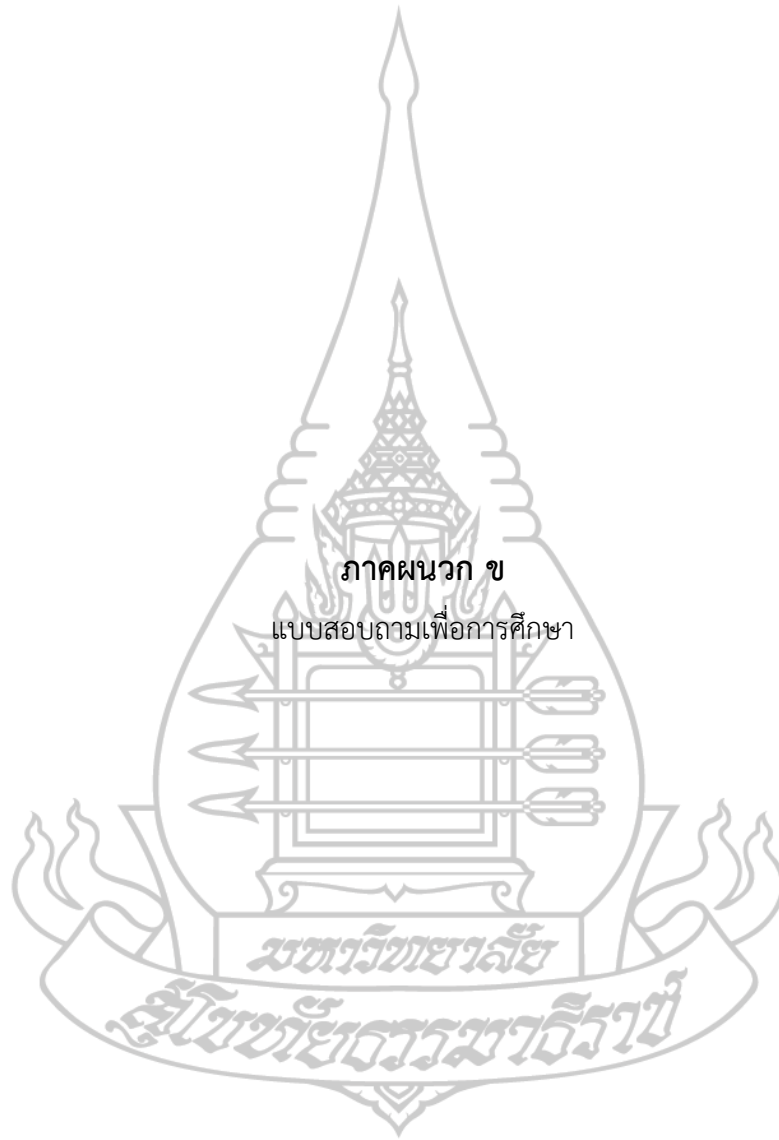
มหาวิทยาลัย

สิริราชภัฏราชธานี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือ

1. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันทิพา อมรฤทธิ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. ชื่อ อาจารย์ ดร. พิชยา ชวากร
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการปกครอง
ท้องถิ่นมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. ชื่อ นางบุศรินทร์ คุ้มกล้า
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม
อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

สุโขทัยวิทยาเขตราชภัฏวชิรเวศน์

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570)

ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. ท่านอยู่ในพื้นที่ตำบลหลักสาม หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 6

หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 9 หมู่ที่ 10 หมู่ที่ 11

หมู่ที่ 12 หมู่ที่ 13

2. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

3) ไม่ระบุเพศ

3. อายุ

1) ต่ำกว่า 18 ปี

2) 18 – 25 ปี

3) 26 – 35 ปี

4) 36 – 45 ปี

5) 46 – 55 ปี

6) มากกว่า 55 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

1) ระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือ

เทียบเท่า

3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า

4) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า/ปวส.หรือ

เทียบเท่า

5) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

6) สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

5. อาชีพ

1) นักเรียน/นักศึกษา

2) ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงาน

ของรัฐ

3) ประกอบธุรกิจส่วนตัว

4) เกษตรกร

5) พนักงานบริษัทเอกชน

6) อื่นๆ

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1) ไม่เกิน 5,000 บาท/เดือน

2) 5,001 – 10,000 บาท/เดือน

3) 10,001 – 15,000 บาท/เดือน

4) 15,001 – 20,000 บาท/เดือน

5) สูงกว่า 20,000 บาท/เดือน

7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลหลักสาม

- 1) ต่ำกว่า 1 ปี 2) 1 - 5 ปี 3) 6 - 10 ปี 4) 10 ปีขึ้นไป

8. ตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม (ตอบเพียง 1 ตำแหน่ง)

- 1) กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน 2) ผู้บริหาร/สมาชิกสภาท้องถิ่น
 3) ตัวแทนประชาคมท้องถิ่น 4) คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน
 5) เจ้าหน้าที่ของรัฐ 6) ไม่มีตำแหน่งใดๆในชุมชน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และกรอกข้อมูล ตามความเป็นจริง โดยเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับคะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มาก

3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง น้อย

1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
2.1 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร					
- ช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์					
1. ท่านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ จากสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ของ อบต.หลักสาม เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ facebook และหอกระจายข่าว ของ อบต.หลักสาม					
2. ปริมาณข้อมูลข่าวสารที่ท่านได้รับเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม มีความเหมาะสมหรือไม่					
3. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม มีความชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย					

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม
---	--------------------

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
- ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล					
1. ท่านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น จากการพูดคุยเชิญชวนจาก โดยเจ้าหน้าที่ ของ อบต.หลักสาม หรือสมาชิกสภา อบต.หลักสาม					
2. ท่านตัดสินใจเข้าร่วมการประชุมท้องถิ่นกับ อบต. หลักสาม เมื่อได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น					
2.2 ปัจจัยทางด้านสังคม					
- การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน					
1. ท่านมีความพึงพอใจ ที่ได้เสนอโครงการที่เป็นปัญหา ความต้องการ ของชุมชน เพื่อบรรจุในแผนพัฒนา ท้องถิ่นฯ					
2. ท่านรู้สึกพึงพอใจ เมื่อโครงการตามแผนพัฒนา ท้องถิ่นฯ ที่ท่านได้เสนอ ถูกนำไปปฏิบัติจริง และเกิด ประโยชน์ต่อชุมชน					
- ความต้องการมีเกียรติเป็นที่น่ายกย่องจากบุคคลอื่น					
1. การเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ จะทำให้ท่าน ได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชน					
2. การเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ จะทำให้ท่าน ได้รับการยกย่องชมเชยจากประชาชนในชุมชน					
- ความต้องการเป็นกลุ่มในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน					
1. ท่านมีความคิดเห็นว่าการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนในชุมชน					
2. ท่านมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะใช้ความรู้ความสามารถ ของท่าน ในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และกรอกข้อมูล ตามความเป็นจริง โดยการให้คะแนนระดับการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 5 ระดับคะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

3 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1. ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชุมหารือในชั้นหมู่บ้าน และระดับตำบล ในการเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม					
2. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน ผ่านตัวแทนหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ของ อบต.หลักสาม เพื่อนำเสนอปัญหาในที่ประชุมประชาคมท้องถิ่น					
3. ท่านมีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญในประเด็นปัญหาต่างๆ ของชุมชนก่อนบรรจุ โครงการ/กิจกรรม ลงในแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชนร่วมกับ อบต.หลักสาม					
5. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกโครงการที่เป็นปัญหาความต้องการของชุมชน เพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม					

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ					
1. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุน และให้ความร่วมมือกับ อบต.หลักสามเมื่อมีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ เพื่อพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่ ตำบลหลักสาม					
2. ท่านเคยเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนา ท้องถิ่นฯ ที่ อบต.หลักสาม จัดทำขึ้น					
3. ท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างใน โครงการต่างๆ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม					
5. ท่านมีส่วนร่วมในการเชิญชวนประชาชนในชุมชน ให้เข้าร่วม โครงการ/กิจกรรม ของ อบต.หลักสาม					
การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์					
1. ท่านได้รับความสะดวกในการดำเนินชีวิต เมื่อโครงการ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ดำเนินการ แล้วเสร็จ เช่น โครงการก่อสร้างถนน โครงการก่อสร้างสะพาน และโครงการขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น					
2. ท่านได้รับประโยชน์ในด้านการส่งเสริมอาชีพจากการ ดำเนินโครงการ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ด้านการส่งเสริม ความเข้มแข็งของชุมชน					
3. ท่านได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจาก โครงการ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ด้านการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย					

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
(ต่อ)					
4. ท่านได้รับความรู้จากโครงการฝึกอบรมต่างๆ ที่ อบต.หลักสามจัดทำขึ้น โดยสามารถนำมาปรับใช้ได้ ในการดำเนินชีวิตจริง					
5. การดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม สามารถตอบสนองความต้องการ ของท่าน และชุมชนของท่าน ได้อย่างแท้จริง					
การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล					
1. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อสังเกต และติดตามการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เมื่อมีการดำเนินโครงการ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ					
2. ท่านได้ติดต่อประสานงานกับ อบต.หลักสาม เพื่อติดตามความคืบหน้าของการดำเนินโครงการ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ					
3. ท่านได้ตรวจสอบความถูกต้องของรายงานผลการ ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี ของ อบต.หลักสาม ว่าการดำเนินโครงการต่างๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการใช้จ่าย งบประมาณ ในการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นฯ ของ อบต.หลักสาม					
5. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็น กับเจ้าหน้าที่ ในการปรับปรุงแก้ไขผลการดำเนินงานของ อบต.หลักสาม					

ตอนที่ 4 ปัญหาความต้องการ และอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม

คำชี้แจง ขอให้ท่านเสนอความคิดเห็นหรือปัญหาความต้องการที่อยากให้อปต.หลักสาม ดำเนินการ
เพิ่มเติม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570)
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

.....

.....

.....

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

.....

.....

.....

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์

.....

.....

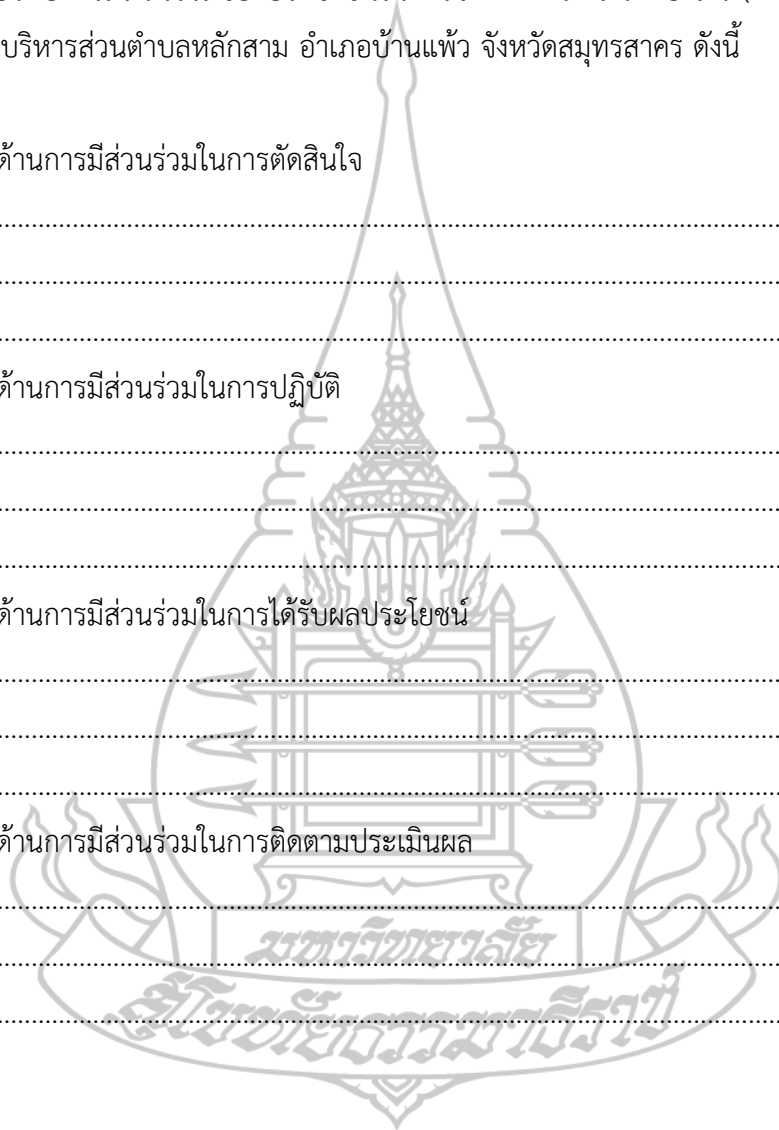
.....

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	ว่าที่ร้อยตรีหญิงสุนันทา ปรีดาชม
วัน เดือน ปี เกิด	7 กันยายน 2537
สถานที่เกิด	อำเภอหนองแสง จังหวัดสระบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขารัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยสวนดุสิต พ.ศ. 2559
ประวัติการทำงาน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

